Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 71 (3572)
28 МАРТ 1978 й. СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЙИЛЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

СИФАТИ АЪЛО

БУГУН

шаҳримиздаги мебель ойналари фабрикаси коллективи йил бошидан бери 850 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиб, йилнинг биринчи квартали учун белгиланган топшириқни муддатидан илгари бажарди. Бу маҳсулотнинг 40 минг сўмликдан ортиғи турли кенг истеъмол буюмларидир.

Ҳозир коллектив март ойининг охиригача планга қўшимча яна 50 минг сўмлик мебель ойнаси бериш учун курашмоқда. Айни вақтда корхонада смена нормаларини бажаролмаётган биронта ҳам қолоқ ишчи йўқ. Ўн тўрт илғор ишчи СССР янги Конституциясининг бир йиллигига қадар 3,5— 5 йиллик топшириқни адо этиш учун курашмоқда.

Шу кунларда айниқса мастер Худойберди Муҳамедов бошлиқ участканинг ойнани қайта ишловчилари намунали меҳнат қилишяпти. Бу участка коллективи смена топшириқларини 110— 115 процент бажариб, деярли ҳамма маҳсулотнинг аъло сифатда тайёрланишига муваффақ бўлишяпти.

◆ МАМЛАКАТИМИЗНИНГ БОШ ВИСТАВКАСИДА

ТАРАҚҚИЁТ КЎЗГУСИ

Ватанимизнинг пойтахти Москвадаги СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасида намойиш этилаётган жуда кўп янги экспонатлар орасида Ўзбекистон саноатининг корхоналарида тайёрланган буюмлар бор. Буларнинг ҳаммаси виставкага келувчиларда қизиқиш уйғотмоқда.

Техника воситалари кўпаймоқда

Бош виставканинг очиқ майдонларида намойиш этилаётган экспонатлар орасида Тошкентдаги СССР 50 йиллиги номли трактор заводининг бош конвейеридан яқиндагина тушириб олинган МТЗ-80Х маркали янги трактор фахрли ўрин олган. Бу машина «Беларусь» трактори асосида яратилган бўлиб, у пахтачилик учун мўлжаллангандир. Кенг қаторли уч ғилдиракли трактор ўзининг қулай жиҳатлари билан ғўзага ишлов беришда ҳар томонлама меҳнат унумини оширади. Корхона ўтган йили ана шундай трактордан 2 мингтасини ишлаб чиқарган эди.

«Техника маданияти» павильонининг материаллари «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ранг-баранг маҳсулотлари ҳақида ҳикоя қилади. Корхонада тайёрланаётган техника воситалари асосан пахта тозалаш заводларини жиҳозлаш учун мўлжалланган. Бу ерда 250 номда ранг-баранг механизм ва ускуна ишлаб чиқарилмоқда. Ҳозирги пайтда бирлашмада пахтани бунтга шиббалайдиган ТЛХ-18 транспортёрини модернизациялаш иши олиб борилмоқда. Бу механизм такомиллашгандан кейин янада унумдор ва ишлатишда ишончли ва қулай бўлади.

Ҳамма учун керакли

Ўзбекистон енгил саноатининг 35 та корхонасида ишлаб чиқарилаётган 536 та маҳсулот хилига Давлат Сифат белгиси берилган. Ана шу рақамлар кўргазманинг енгил саноат бўлимида акс эттирилган. Чунки бу ерда республика енгил саноат корхоналарида ўзлаштирилаётган янги ва нафис буюмларнинг катта туркуми намойиш этиляпти.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг жовиба гулли газламалари ўзининг нафислиги билан диққатни жалб этади. Корхона маҳсулотлари биргина Совет Иттифоқида эмас, ҳатто чет элларда ҳам шуҳрат қозонган. Унинг маҳсулотларини социалистик мамлакатлар, шунингдек Дания, Ливия, Либерия, Судан, Афғонистон, Сингапур, Таиланд мамлакатлари сотиб олмоқда.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Буолма Жўраева ва Людмила Казанцевалар ўзларининг шижоаткорлиги билан корхонанинг умумий ишига муносиб ҳисса қўшишмоқда. Уларнинг портретлари экспозициялар турида жойлаштирилган.

Замонавий аэропорт

Тошкент шаҳри мамлакатимизнинг 60 шаҳри билан ва бир қатор чет эл мамлакатлари билан ҳаво йўли орқали боғланган. Совет Ўзбекистони пойтахтида ишга туширилган янги аэровокзал комплекси мамлакатимизда энг йирик бўлиб, Ўрта Осиёда эса ягонадир. У бир соатда 1800 пассажирга хизмат кўрсатишга мўлжалланган. «Транспорт қурилиши» павильонидаги қатор экспонатлар, суратлар, диаграммалар ана шу аэровокзалнинг қурилиши ва унинг бугунги кундаги хизматини акс эттиради.

Ҳасан Абдураҳмонов ўз касбининг моҳир устаси. Мана бир неча йилдирки, у асбобсозлик заводида баракали ишлаб келяпти. У тайёрлаётган буюмлар биринчи тақдимдаёқ қабул қилинади. Айни кунларда Ҳасан Абдураҳмонов 1978 йилнинг 7 октябрига қадар йиллик планни бажариш учун курашяпти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

Беш йилликнинг уч йили плани—СССР Конституцияси кунигача

КВАРТАЛ ТОПШИРИҒИ БАЖАРИЛДИ

БУГУН

шаҳримиздаги 4-дон маҳсулотлари комбинати коллективи йил бошидан бери 21300 тонна маҳсулот реализация қилиб, йилнинг биринчи квартали планини муддатидан илгари бажарди. Ҳозир бу ерда март ойи охиригача топшириққа қўшимча камида 1500 тонна маҳсулот тайёрлаш учун кураш кетмоқда.

1977 йилдаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун корхонага КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилганлиги натижасида коллективда юзага келган юксак меҳнат кўтаринкилиги туфайли ҳар куни савдо тармоқларига 230 тонна ўрнига 250— 255 тонна гуруч жўнатишяпти. Комбинатда СССР янги Конституциясининг бир йиллигини катта меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун авж олаётган социалистик мусобақада Ю. Исроилов, Р. Муҳамедзянов, Н. Шокиров бошлиқ бригадалар пешқадамлик қилишяпти.

22 апрель—коммунистик шанбалик куни

Ҳамжиҳатлик билан

Тошкент «Сервис» фирмасининг ишчи ва хизматчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 108 йиллиги шарафига 22 апрель куни ўтказиладиган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигига пухта тайёргарлик кўришяпти. Коллектив шу куни аҳолига кўрсатиладиган хизмат турларини янада кенгайтириш, ҳажмини ошириш, иш сифатини яхшилаш тадбирларини белгилаб олди.

Шанбалик куни пойтахтимизнинг барча районларида жойлашган 143 та пунктда аҳолига 23 турда маиший хизмат кўрсатилади. 28 та асосий прокат пункти ишлайди. Шу куни ҳаммаси бўлиб 8 минг 100 сўмлик хизмат кўрсатилади ва маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Меҳнат байрамида 700 киши иштирок этади. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш пунктлари атрофларига 500 туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилиб, 625 метр ирригация шохобчалари тартибга келтирилади.

Коллективнинг шу куни қилган меҳнатидан тушадиган иш ҳақининг 1 минг 852 сўми ўнинчи беш йиллик фондига ўтказилади.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

Юксак унумда

«Ташэлектромаш» заводининг цехларида «Коммунистик шанбаликка бир тан, бир жон бўлиб чиқамиз!». «22 апрелда юксак унум билан меҳнат қиламиз!» деган шиорлар пайдо бўлди.

Москва ва серқуёш Ўзбекистон пойтахтининг илғор саноат корхоналари коллективларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 108 йиллиги шарафига 22 апрелда Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказиш ташаббусига қўшилган корхона коллективи ана шунга аҳд қилган.

— Меҳнат байрамига 493 киши чиқади, — дейди мухбиримизга завод план бўлими бошлиғи Людмила Александровна Смирнова.— Шу куни улар 45 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадилар. Шу жумладан, 80 дона пайвандлаш аппарати ва реализация қилиш учун эса 450 та трансформатор тайёрлаб берилади.

Корхона хизматчилари завод территориясини ободонлаштириб, ярим километр ариқ ва 5 километр кўчани тозалайдилар.

ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

«Ташкенткабель» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари шанбаликда бир ёқадан бош чиқариб иштирок этишга қарор қилдилар. Завод ветеранлари — пенсионерлар ҳам станоклар олдида туриб меҳнат қиладилар.

Ишчи Николай Стрельцов билан кенг истеъмол буюмлари цехининг ишчиси Наталья Пак «қизил шанбаликни» энг юксак унумли иш кунига айлантирайлик деган ташаббус билан майдонга чиқдилар. Улар смена топшириғини 120—150 процент қилиб адо этишга, тежаб қолинган хом ашё ҳисобига ишлашга сўз бердилар. Уларнинг таклифига мувофиқ «қизил шанбалик»нинг барча қатнашчилари 22 апрель куни зарбдорларча меҳнат қилиб, 610 минг сўмлик маҳсулот беришга қарор қилдилар.

ИНЖЕНЕРЛАР СТАНОКЛАРДА ИШЛАЙДИ

«Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи коммунистик шанбаликда 53 минг сўмлик машина, эҳтиёт қисмлар ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга қарор қилди. Бу эса одатдаги бир кунда ишлаб чиқариладиган маҳсулот миқдоридан тўрт минг сўм кўпдир.

Корхонанинг кўпгина инженер-техник ходимлари 22 апрель куни станокларда ишлаб, энг юқори малакали мутахассис бажарадиган кунлик нормани адо этиш истагини билдирдилар. Улар учун иш жойлари олдиндан тайёрлаб қўйилмоқда.

Меҳнат байрамида 2200 дан зиёд киши иштирок этишга қарор қилди. Бирлашма коллективи «қизил шанбалик»да «Меҳнат» маркали иккита пахта тозалагич, иккита сепаратор, 15 мингта арра ва бошқа маҳсулотлар тайёрлашни мўлжаллаб қўйди.

(ЎзТАГ).

◆ САФИМИЗДА ҚОЛОҚЛАР БЎЛМАСИН

МАҲОРАТ СИРЛАРИНИ ЎРГАТДИ

Е. Аглиулин 8-синфни тугатгандан сўнг Тошкент газ аппаратлари заводига келди. Ёш йигитни газ горелкалари тайёрлайдиган цехнинг механика участкасига юборишди. У дастлабки кунларда ишга совуққонлик билан қаради. Тез-тез прогул қилиб турди. Ишлаб чиқариш топшириқларини бажарганда ҳам. бу 70— 90 процентдан ошмас эди.

Ёш ишчининг ишга бундай муносабати корхонанинг кекса ишчиси, Меҳнат Қизил Байроғи ордени кавалери токарь Любовь Прокофьевна Михееванинг эътиборидан четда қолмади. Тажрибали мураббий ва коммунист ишчи ёш ишчининг қалбига тезда «калит» топди. Евгенийни токарлик ишига қунт билан ўргата бошлади. Қачонки, у ўзининг шахсий рекорд меҳнат кўрсаткичига эришганда, яъни ишлаб чиқариш нормасини 110 процент қилиб бажара бошлаганида мураббий шогирдини секин-аста ўхшаш касб—токарь-револьверчи касбига ўргата бошлади.

Бугунги кунда Е. Аглиулин коллективнинг фахрли аъзоси, у смена топшириқларини мунтазам 25 — 30 процентга ошириб адо этяпти. Корхонанинг жамоат ишларида актив қатнашяпти. Албатта, бунда унинг мураббийси Л. П. Михееванинг хизматлари катта.

Мўйначилар аҳди

Кўн-мўйна заводи коллективи кун сайин социалистик мусобақа байроғини баланд кўтармоқда. Октябрь райони индустриясининг байроқдори бўлган завод коллективи бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан янада самарали меҳнат қилиб, беш йилликнинг зарбдор меҳнат йилида 10 миллион 650 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши мўйнадўзларнинг ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Ўнлаб ишчилар СССР Конституциясининг бир йиллигига қадар беш йилликнинг уч — тўрт йиллик топшириқларини бажариш мажбуриятини олмоқдалар. Жумладан, тикувчи Муаззам Исломова, бичувчилар Шукур Зоҳидов ва Валентина Ларионовалар шу йилнинг 7 октябригача шахсий беш йиллик топшириқларини бажаришга азму қарор қилдилар.

Коллективнинг зарбдорона меҳнати туфайли икки ойлик план ҳам ортиғи билан уддаланди. Пландаги 1734 минг сўмлик ўрнига 1850 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Шунингдек, Давлат Сифат белгиси билан 436 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб берилди. Бу кўзда тутилганидан бир мунча зиёддир.

Айни кунларда кўнмўйначилар барча имкониятларини ишга солишиб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун ишлаб чиқариш суръатини янада оширмоқдалар.

Т. НАЖМИЙ.

• Бинокорлик саноати корхоналарида

МУҲИМ ЭЪТИБОР

«Уздорстройиндустрия» бирлашмасининг Қўйликдаги экспериментал темир-бетон конструкциялари заводи коллективи сифатга алоҳида эътибор бермоқда. Яқинда завод маҳсулотларини Давлат Сифат аттестациясидан ўтказди. Корхонанинг 13 турдаги маҳсулоти биринчи категорияли сифатга қабул қилинди. Аттестация ишларини тажрибали инженер-технолог Л. Висоцкая раҳбарлигидаги мутахассислар олиб боришмоқда.

БУГУН

яна 10 та темир-бетон конструкцияларини аттестациядан ўтказиш учун техник ҳужжатлар тайёрлаш ишлари тугалланди.

Заводнинг сифатни комплекс бошқариш системасини цех ва участкаларда жорий этиш борасида ташкилий ишлар амалга оширилмоқда.

Қўйлиқ темир-бетон конструкциялари заводининг коллективи сифатли меҳнат қилиш билан бирга СССР Конституцияси ташкил топган куннинг бир йиллигигача беш йилликнинг уч йили планини бажаришга аҳд қилиб ишламоқда.

Шаҳримиздаги абразив комбинатида кўплаб аёллар меҳнат қилишади. Конституция берган ҳуқуқлардан тўла фойдаланаётган хотин-қизлар ишлаб чиқаришнинг олдинги сафларида боришмоқда. Ана шундайлардан бири мазкур корхонанинг механика цехи токари Ҳадича Кафаровадир. 28 йилдан бери самарали меҳнат қилаётган бу аёл ўнинчи беш йиллик топшириғини уч ярим йилда бажариш учун курашмоқда.

СУРАТДА: Х. Кафарова тайёрланган буюмнинг сифатини кўздан кечиряпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

★ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Наманган область Тўрақўрғон райони маккажўхорикорларининг 1978 йилда гектаридан 100 центнер «қаҳрабо дон» олиш тўғрисидаги социалистик мажбуриятларини маъқуллади. Наманган область Тўрақўрғон райони маккажўхорикорларининг 1978 йилда ҳар гектар ердан 100 центнер маккажўхори дони олиш юзасидан социалистик мажбуриятлари бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

★ 27 март куни Тошкентда 1978 йилда олинадиган сабзавот, ҳўл мева, қовун-тарвуз, узумни улгуржи сотиш республикалараро ярмаркаси очилди. Ярмарка иштирокчилари Ўрта Осиё республикаларидан 900 минг тонна ҳар хил маҳсулот харид этишга шартномалар тузишлари лозим.

★ 27 март куни А. Навоий номли Давлат академик опера ва балет катта театрида бўлиб ўтган юбилей тантанали кечаси халқ шоири ва қўшиқчиси, Қорақалпоғистон миллий адабиётининг классиги Бердақ туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланди.

★ Ўзбекистон театр жамоатчилиги, санъат мухлислари 27 мартда Халқаро театр кунини тантанали нишонладилар.

• Футбол

ФАХРЛИ СОВРИН УЧУН

Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари олий лиганинг бошқа командаларидан бирмунча кечроқ фахрли соврин — СССР Кубоги учун курашга қўшилдилар. Кеча улар Кубок 1/16 финалининг дастлабки учрашувида ўз майдонларида Киевнинг АСК командасини қабул қилдилар. Учрашув 2:0 ҳисобида пахтакорчиларнинг ғалабаси билан тугади. Тўпларни меҳмонлар дарвозасига 26-минутда Владимир Фёдоров ва 84-минутда Константин Баканов киритди.

Мағлубиятга қарамай меҳмонлар — иккинчи лига вакиллари томошабинларда яхши таассурот қолдиришди. Айниқса, учрашувнинг бошларида улар томонидан уюштирилган тезкор икки ҳужумни қайтариш майдон эгалари учун осон бўлмади. Бир марта дарвозага йўлланган тўп дарвоза тўсинига тегиб қайтди.

Командаларнинг такрорий беллашуви ҳам 30 март куни Тошкентда, Марказий «Пахтакор» стадионида бўлади.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК ШАРТНОМАСИ

Тошкентнинг кўпгина театрлари пойтахт областининг заводлари, қурилишлари, қишлоқ хўжалиги коллективлари билан мустаҳкам ижодий алоқаларни ўрнатишган. Яқинда Қориёқубов номли ўзбек Давлат филармониясининг «Лазги» ва Бекободдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли цемент комбинатининг коллективлари ана шу янги анъанани давом эттирувчилар бўлишди. Улар икки коллектив ўртасида олиб бориладиган ижодий ҳамкорлик шартномасини туздилар ва имзоладилар. Бу шартноманинг асосий мақсади меҳнаткашларни эстетик руҳда тарбиялаш, оталиқ алоқаларини кенгайтириш. Бундан ташқари шартномада кўзда тутилган тадбирларга биноан бадиий ҳаваскорлик коллективларига методик ва амалий ёрдам кўрсатиш, виставкаларни ташкил этиш ва бошқа тадбирларни олиб боришдир.

Комбинат директори Г. Мадаминов, партия комитетининг секретари А. Биянзов, касаба союз комитети раиси К. Ашрапов Ўзбекистон театр жамияти актерлар уйининг директори О. Азимова, ансамбль бадиий раҳбари Г. Раҳнмова шартномани имзоладилар.

ТОШКЕНТНИ БОҒ-РОҒЛАР ШАҲРИГА АЙЛАНТИРАМИЗ!

Ҳашар—ҳаммага ярашар

РЕПОРТАЖ

Ўлкамизда баҳор. Наврўзи олам. Ҳаммаёқ гулга бурканмоқда. Ҳамшаҳарларимизнинг шу фаслда гўзал пойтахтимизни янада обод, кўркам қилиш учун умумхалқ ҳашарларига отланишлари анъанага айланиб қолди. Мана, кечаги шанба ва якшанба кунлари бўлиб ўтган ҳашарларда ҳам юз мингдан ортиқ аҳоли иштирок этди. Кўча, майдон ва хиёбонларга минглаб дарахт ва яшил тўсиқ ўтқазилди.

Чилонзор, Киров, ва Собир Раҳимов районларининг аҳолиси эрталаб соат саккиздан ҳашарга чиқди. Азаматлар олдиндан белгиланган участкаларга бориб, дарахтлар тагини юмшатиш, оқлаш, кўча ва хиёбонларни, ирригация шохобчаларини чиқиндилардан тозалашда намуна бўлдилар.

Чилонзор район халқ маорифи бўлимига қарашли мактаб ўқувчилари ва район соғлиқни сақлаш бўлими ишчи ва хизматчилари райондаги метро станциялари атрофини ободонлаштиришда иштирок этиб, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли маданият ва истироҳат боғида бўлиб ўтган ҳашарда қатнашиб, 200 туп дарахт ва 500 тупга яқин яшил тўсиқ ўтқаздилар. Бу сафарги ободонлаштириш ойлигида район меҳнаткашлари фақат дарахт кўчатларининг ўзидан 30 минг туп ўтқазишади. Шу кўчатларнинг ярмидан кўпи Волгоград, Чилонзор кўчалари, Халқлар дўстлиги проспекти ва метро атрофидаги хиёбонларга ўтқазиб бўлинди.

Ташаббускор Киров районининг Юнусобод массиви шанба куни эрталабдан ҳашарчилар билан гавжум бўлди. Бу ерда истиқомат қилувчилар ва ана шу массивдагилар, хиёбонларни оталиққа олган ташкилот, корхона ишчилари кўча ва майдонлардаги чиқиндиларни тозалашди. Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлигида массивдаги хиёбонларга, кўчаларга 153 минг туп дарахт ва яшил тўсиқ ўтқазилиши керак эди. Район меҳнаткашлари зиммаларига олган кўчат ўтқазиш планини кеча шараф билан бажардилар.

Биз Ленин проспекти ва Хуршид кўчаси муюлишида ташкил қилинган икки гектарлик хиёбонда ғайрат билан ишлаётган ҳашарчилар ҳузуридамиз. Бу хиёбонга уч йилдан бери «Ташэлектросеть» ишчи ва хизматчилари оталиқ қилиб келади. Корхона партия ташкилоти секретари М. И. Шкурупий билан суҳбатлашамиз.

— Бугунги шанбаликда биз ана шу хиёбонга 80 туп дарахт кўчатлари ўтқаздик. Буларнинг кўпчилиги ясень, қайрағоч дарахтларидир. Бундан ташқари уч йил мобайнида ўтқазилган мингдан ортиқ дарахтнинг тагини юмшатиб, оқладик. Бу ишларни бажаришда Р. Калонов, В. Челаков, К. Солиҳов, И. Олимжонов каби ишчи ва хизматчиларимиз ўрнак бўлишди.

Бу йил районда учта хиёбон ташкил қилинади. Уларнинг ҳаммаси Энгельс кўчасида бунёд этилиб, икки гектардан ортиқ майдонни ташкил этади. Район бўйича шанба ва якшанба кунлари бўлиб ўтган ҳашарда 10 мингдан ортиқ аҳоли иштирок этди.

Собир Раҳимов райони тобора кўркамлашмоқда. Шанба ва якшанба кунлари бўлиб ўтган ҳашарда райондаги ўнлаб корхона, ташкилот, муассасалар, уй-жой органлари фаол иштирок этди. Бу сафарги ойликда район кўчалари ва хиёбонларига 32 минг дарахт, 92 минг яшил тўсиқ ўтқазилади. Район ободонлаштириш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Саттор Раҳмонов бўлиб ўтган шанбалик ҳақида бизга шундай дейди:

— Бугун ҳақиқатан ҳам баҳор ҳавоси. Эрталабдан чарақлаб очилган қуёш ҳаммани ҳашарга чиқишга ундагандек бўлди. Шунинг учун ҳам районимиздаги барча кўчаларда азиз ҳамшаҳарларимиз кўча, ирригация тармоқлари ва хиёбонларни тозалашга киришиб кетишди. Мана. Студентлар шаҳарчасини олайлик. Бугун ана шу ерда таҳсил кўраётган ҳар бир институтнинг студентларини учратиш мумкин. Улар ёрдами билан биз ана шу шаҳарчада уч гектарлик хиёбон ташкил қилдик. Шу куни 200 туп мевали дарахт ўтқазилиб, майдонлар чиқиндилардан тозаланди.

Қорақамиш массивидаги Зиёмов, Ўразбоев кўчаларида 196-мактабнинг ўқувчилари ўрнак кўрсатишди. София проспектини тартибга келтиришда Охунбобоев номли медицина билим юртининг ўқувчилари қатнашишди.

Ҳашар—ҳаммага ярашар — дейди халқимиз. Октябрь ва Киров районлари корхоналари коллективларининг шаҳримизда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлигини ўтказиш бўйича ташаббуси кенг қулоч ёймоқда.

Келинг, дўстлар, ҳаммамиз бир жон, бир тан бўлиб Тошкентни коммунистик меҳнат ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантиришга муносиб ҳисса қўшайлик.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

«Ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг бузилмас иттифоқи Ўзбекистон ССРнинг социал негизидир».

(Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасининг 19-моддаси).

ҚИШЛОҚҚА — САМАРАЛИ ЁРДАМ КЎРСАТАЙЛИК

ЯГОНА МАҚСАД

Тошкент самолётсозлари «Ўроқ ва Болға» иттифоқи анъаналарига амал қилиб, қишлоқ меҳнаткашлари билан кўп йиллардан бери мустаҳкам оталиқ алоқалари ўрнатиб келишяпти. Гарчи бизнинг асосий маҳсулотимиз бевосита қишлоққа мўлжалланган бўлмаса ҳам, чкаловчилар оталиқдаги колхоз ва совхозларнинг ишлаб чиқариш кучларини ошириш йўлида кўп ишлар қилишяпти. пахтакор ва сабзаворкор хўжаликларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш йўлида ёрдам беришяпти.

Мана бир неча йиллирки чкаловчилар Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Калинин номли колхозга оталиқ қилишади. Жумладан, ўтган йили беда ўришда жами 200 га яқин ишчи ва хизматчи қатнашди. Бундан ташқари завод меҳнаткашлари қорамол учун мўлжалланган бинони ремонт қилиб беришди. Техника ва механизмларни ишлаш бўйича катта ишларни амалга оширишди. Деҳқонларга иккита автомашина. зарур ускуналар ва асбоблар билан жиҳозланган автомашина ажратилди. Чкаловчилар оталиқдаги хўжаликка пайвандлаш мосламаси юборишди. Зарур ишларни завод слесарлари ва пайвандчилари бажаришди.

Заводнинг бир группа ишчилари Тошкент областининг «Хўжакент» ва «Қибрай» совхозларида сабзавот йиғишда қатнашди.

Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли ва Чиноз районидаги Йўлдош Охунбобоев номли колхозларнинг меҳнаткашлари кўрсатилган ёрдам учун самолётсозларга қизғин миннатдорчилик билдиришди. Бу хўжаликларда 200 га яқин чкаловчи узоқ вақт пахта йиғим-теримида қатнашди. Бундан ташқари якшанба кунлари бирлашманинг 500—600 ишчиси пахтазорларга ҳашарга бориб турди. Колхозларнинг далаларида бирлашмамизга қарашли кўчма автоустахоналар ишлаб, йиғим-терим мавсумида техникани тез ва соз ремонтдан чиқарилишига ёрдам беришди.

Коллективимизнинг дўстона ёрдами Жиззах областининг Ғаллаорол районида муносиб баҳоланди. Бу ерда ҳайдовчилар бригадаси бир ой мобайнида дон ташишда қатнашди.

Заводимиз қишлоққа оталиқ ёрдами кўрсатишнинг ажойиб солномасига эга. Ҳужжатлар авиасозларнинг қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини юксалтиришга қўшаётган салмоқли ҳиссаси ҳақида ҳикоя қилади. «Чкаловчиларнинг ёрдами туфайли колхозимиз районда биринчи бўлиб дағал хашак тайёрлаш бўйича давлат планини бажарди», деб ёзади «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» номли колхознинг раҳбарлари. Улар хатнинг сўнггида завод ишчиларининг И. Низомиддинов бошлиқ бригадасига миннатдорчилик билдиришади: «Сизларга завод бригадасининг 70 гектарлик майдондаги буғдойни ўтдан сақлаб қолишда мардлик кўрсатганлигини маълум қиламиз».

«Партком ва дирекцияга самолётсозларнинг фидокорона меҳнатини маълум қилишдан мамнунмиз. Бригада 316 тонна беда ўрди. 2,2 тонна олма терди, 10 тонна карам, 4,5 тонна картошка йиғди, 30 тонна сомонни пресслади. 15 тонна сунъий ун тайёрлади», деб ёзади Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Калинин номли колхознинг раиси.

Чкаловчилар Жиззах область Пахтакор районидаги «Самарқанд» пахтачилик совхози билан мустаҳкам алоқа ўрнатишган. Улар қишлоқ меҳнаткашларига техника, асбоблар, материаллар, эҳтиёт қисмлар, ёнилғи, станоклар, мутахассислар юбориб туришади.

Тошкентлик самолётсозларнинг оммавий-сиёсий ишларни кенг қулоч ёйдиришда қишлоқ меҳнаткашларига амалий ёрдам кўрсатаётганликлари ҳақида алоҳида гапириш керак. Қишлоқ меҳнаткашлари олдида завод «Билим» жамияти раиси В. Яшин, энг яхши лекторлардан И. Лебедев лекциялар ўқишди. Партия иши даражасини оталиқдаги хўжаликларда яхшилашда, социалистик мусобақани ташкил этишда коммунистлар П. Лукьянчиков, И. Волков, А. Мусаелов амалий ёрдам кўрсатишди. Завод клублари колхоз ва совхозларга бадиий ҳаваскорлар бригадаларини юбориб туришди.

Бу йил биз ўзимизнинг конституцион ҳуқуқимизни ва бурчимизни амалга ошириб, оталиғимиздагиларга янада самарали ёрдам кўрсатишга аҳд қилдик. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Самолётсозларнинг қишлоқ меҳнаткашлари билан мақсади ягона. У ҳам бўлса, жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга ҳисса қўшишдан иборатдир.

Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Калинин номли ва Жиззах область Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхози билан беш йилликнинг учинчи йили учун оталиқ шартномаси тузилди.

Экиш мавсумида самолётсозлар ўз оталиқларидагиларга, зарур техника етказиб беришади, материаллардан, асбоблардан ёрдам беришади. Бундан ташқари далаларга ва қишлоқлардаги ремонт устахоналарига мутахассислар группалари юборилади. Йиғим-терим мавсуми даврида биз цехлардан ва бўлимлардан сабзавот ва пахта ҳосилини йиғиб-теришда ёрдам бериш учун бригадалар юборамиз. Планимизда юксак малакали лекторларнинг олти марта қишлоққа сафари белгиланган. Завод лекторлари қишлоққа актуал мавзуларда лекциялар ўқишади. Корхонанинг бадиий ҳаваскорлар клуби махсус концерт программаси тайёрлаб, пахта йиғим-терими даврида оталиқдаги хўжаликларда кўрсатади.

Ф. НАЖМИДДИНОВ,
В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари.

«Главташкентстрой» 11-«Висотстрой» тресги 17-қурилиш бошқармасининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамид Қорабоев бошлиқ комплекс бригада коллективи 1 Май кўчасидаги Тошкент почтамтининг янги биносини бунёд этишда фаол иштирок этмоқда. Бу аҳил коллектив Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасини кўтаринки руҳ ва меҳнатда янги ташаббуслар билан кутиб олди.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Ҳамид Қорабоев (чапдан иккинчи), қурувчилар Анатолий Моисеев, Михаил Ливада, Амир Усеинов ва Александр Сарансевлар янги Конституция лойиҳаси билан танишмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КОЛЛЕКТИВНИНГ ЖОНЛИ ИЖОДИ

Барча партия ташкилотлари СССР Конституцияси доирасида иш олиб боради.

(Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасининг 6-моддаси).

Социалистик мусобақа — образли қилиб айтганда омманинг жонли ижодидир. Дарвоқе, шундай. Социалистик мусобақа КПСС XXV съезди тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари, партия ва ҳукуматимизнинг 1978 йилда социалистик мусобақани авж олдириш борасидаги Мактубини ҳаётга муваффақиятли татбиқ этишда, Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳаси муҳокамасини юксак савияда ўтказишда бошланғич партия ташкилотларининг жанговар ва қудратли қуроли бўлиб қолмоқда. Яқинда мухбиримиз пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикаси партия комитетининг секретари ўртоқ О. Шариповдан мусобақага қандай раҳбарлик қилинаётгани, уни ташкил этиш тажрибалари тўғрисида гапириб беришни илтимос қилди.

— Сўзни энг аввало социалистик мусобақанинг амалда қандай самаралар бераётгани тўғрисида бошламоқчиман, — деди у. — Барча илғор тажрибалардан фойдаланиш, мамлакатимиз, республикамиз ҳамда шаҳримиз меҳнат коллективларида рўй бераётган янги-янги ташаббусларни қўллаб-қувватлаш ажойиб самаралар бермоқда. Коллективимиз партиямиз XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг иккинчи йили барча техника-иқтисодий кўрсаткичлари планини ошириб бажарди. Планга қўшимча 55 минг жуфт пойафзал тайёрланди. 805 минг сўмлик маҳсулот эса пландан ташқари реализация қилинди. Беш йилликнинг биринчи йилига нисбатан ўтган йили Давлат Сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулотлар икки марта кўпайди.

Ўтган юбилей йилида иқтисод ва тежамкорлик учун кураш ҳам яхши самаралар берди. Жами 609 минг сўмлик асосий ва ёрдамчи материаллар тежаб қолинди. Шуни айтиб ўтиш қувончлики, фабрикамиз коллективи фақат иқтисод қилинган материаллар ҳисобига уч кун ишлади. Ана шу тежаб қолинган материаллардан қўшимча 55 минг жуфт пойафзал тайёрланди. Қисқаси, коллективимизнинг меҳнатда эришган катта муваффақиятлари учун у юбилей йили социалистик мусобақасининг ғолибларидан бири деб топилди ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

— Ана шундай юксак муваффақиятга эришишда социалистик мусобақанинг форма ва методларига, янги ташаббусларни қўллаб-қувватлашга қандай эътибор берилмоқда?

— Коллективимиз энг аввало, республикамизда қизғин кутиб олинган «Бир беш йилликда — икки беш йилликни бажарамиз». «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» ташаббусларини кенг қўллаб-қувватлади. Бу эса ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини янада оширишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Шуниси қувончли бўлдики, ёшлар ҳам бу ташаббусларга актив қўшилдилар. Бунда мураббийларнинг илғор тажрибаларини ўзаро алмашишнинг фойдаси катта бўлди. Инженер-техник ходимлар ҳам ишчиларга яқиндан ёрдам бердилар. Ишлаб чиқариш технологиясини янада такомиллаштиришда ишчилар билан баравар масъулиятни чуқур ҳис этдилар.

Партия ва ҳукуматимиз Мактубида юбилей йили мусобақасидаги меҳнат жўшқинлигини ва маромини сақлаб қолиш, уни мустаҳкамлаш зарурлиги алоҳида қайд этилган эди.

Корхонамизда бунга изчил амал қилинмоқда. Бунинг далили сифатида янги йилнинг ўтган икки ойи якунларини кўрсатиш мумкин. Барча асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича топшириқлар муваффақиятли адо этилди. Планга қўшимча 140 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу эса икки ойлик мажбуриятдагига нисбатан 10 минг сўм кўп демакдир.

Хўш, бунга қандай эришяпмиз? Мусобақа якунлари вақти-вақти билан кўриб чиқиляпти. Ҳар бир навбатдаги якун цехларда қизғин муҳокама қилиняпти. Ҳозирги пайтда мусобақа натижаларини кўриб чиқишнинг муайян системаси таркиб топган. План топшириқлари ва социалистик мажбуриятлар бажарилишининг оммавий назорат этилиши катта аҳамият касб этяпти. Цех партия ва касаба союз ташкилотлари эса бу оммавий текшириш якунларини ўз йиғилишларида ишчан муҳокама қилмоқдалар.

Москваликларнинг СССР янги Конституциясининг бир йиллигигача беш йилликнинг уч йили топшириғини бажариш юзасидан бошлаган қимматли ташаббусини ўрганиш ва уни кенг ёйиш борасида партия ташкилоти оммавий-сиёсий ишларни кучайтирмоқда. Натижа чакки бўлмади. Шу кунларда 6 бригада. 200 дан зиёд ишчи ана шу қимматли ташаббусга қўшилиб меҳнат қилмоқда.

Шуниси характерлики, фабрикамизнинг ҳам ўз ташаббуслари бор. Масалан, бичувчи Пелагея Михайловна Рибченко партия ва ҳукуматимиз Мактубига жавобан ҳар бир материал ва хом ашёни тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан шахсий ҳисоб-китоб юргизишни таклиф этди. Бу ташаббус тармоғимиз касаба союзлари область комитети томонидан қўллаб-қувватланди ва кенг ёйилди. Ҳозир 200 дан зиёд ишчи ана шу ташаббусга қўшилиб ишламоқда.

— Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни) лойиҳасини чуқур ўрганиш ва унда баён этилган модда ва низомлар асосида янги тадбирлар белгилаш юзасидан корхона партия комитети қандай ишлар олиб бормоқда?

— Республикамиз Конституцияси (Асосий Қонуни) лойиҳасини барча меҳнаткашлар қатори фабрикамиз коллективи ҳам ғоят қизғин ва баланд руҳ билан кутиб олди. Лойиҳанинг 6-моддасида: «Барча партия ташкилотлари СССР Конституцияси доирасида иш олиб боради». деган жумла бор. Корхонамиз партия комитети меҳнат коллективларининг ижтимоий-сиёсий активлигини янада кучайтиришда республикамиз Конституцияси лойиҳасининг муҳокамасидан кенг фойдаланмоқда. **Лойиҳанинг 8-моддасида меҳнат коллективларининг социалистик мусобақани ривожлантириш, илғор иш методларини ёйиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва бошқа бир қатор муҳим тадбирларни амалга ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари алохида қайд қилиб ўтилган.** Корхонамизда лойиҳада баён этилган ана шу муҳим кўрсатма асосида иш юритилмоқда.

Қарорнинг бажарилиши — назоратда бўлсин

ТАКЛИФ КИРИТАМАН

КПСС XXV съезди кўрсатиб берган коммунистик қурилиш программасини амалга оширишда халқ депутатлари Советлари муҳим роль ўйнайди. Халқ депутатлари Советлари орқали кўп миллатли СССР гражданлари давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларига эга бўлган муҳим вазифаларни ҳал этишда бевосита ўзлари иштирок этиб келмоқдалар.

В. И. Ленин бошчилигида, Коммунистик партия раҳбарлигида амалга оширилган социалистик революция натижасида вужудга келган дунёдаги биринчи социалистик давлатнинг социалистик демократия принципларини амалга ошириш, меҳнаткашларнинг давлатни бошқаришда бевосита иштирок этишлари олдга қўйилган улуғвор мақсадлар ва вазифаларни муваффақиятли ҳал этишда ёрдам берди. Буни биз миллионларнинг Бахт қомуси бўлган Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида янада мустаҳкамланганлигини ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз.

Совет ҳокимиятининг дастлабки кунларидоноқ В. И. Ленин қабул қилинаётган қарорларнинг бажарилиши устидан назорат олиб бориш лозимлигини кўрсатиб берган эди. В. И. Ленининг бу контроллик принциплари Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида ўз аксини топган. Жумладан, 87-моддада шундай дейилади: **«Халқ депутатлари Советлари бевосита ёки ўзлари тузган органлар орқали давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларига раҳбарлик қиладилар, қарорлар қабул қиладилар, уларнинг ижросини таъминлайдилар, қарорларнинг амалга оширилишини контроль қиладилар».**

Менинг фикримча халқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича қабул қилинаётган қарорларнинг бажарилиши устидан системали равишда назорат олиб бориш қабул қилинган қарорлардаги ҳамма бандларнинг тўла бажарилишини таъминлайди. Бу эса ўз навбатида кўзда тутилган мақсадларнинг амалга оширилишига ёрдам беради.

Шуни назарда тутиб, Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни) лойиҳаси 87-моддасини қуйидагича мазмунда кўрсатилса мақсадга мувофиқ бўлар эди. **«Халқ депутатлари Советлари бевосита ёки ўзлари тузган органлар орқали давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларига раҳбарлик қиладилар, қарорлар қабул қиладилар, уларнинг ижросини таъминлайдилар, қарорларнинг амалга оширилишини систематик равишда контроль қиладилар».**

Т. НОРМУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходими.

МЕҲНАТ ҚИЛИШ — ИЛҲОМБАХШ ҚУВОНЧ

«Меҳнат коллективлари социалистик мусобақани ривожлантирадилар, илғор иш методларини ёйишга... кўмаклашадилар»...

(Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасининг 8-моддасидан).

Ўзбекистонда шу кунларда республика янги Конституцияси лойиҳаси умумхалқ томонидан қизғин муҳокама қилинмоқда. Кўпгина меҳнаткашлар бу муҳим ҳужжатда ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг Совет ҳокимияти тарбиялаган янги фазилатлари акс эттирилганлигини мамнуният билан таъкидламоқдалар. Жамият бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш, мамлакат иқтисодий куч-қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшишга интилиш шу фазилатларнинг энг муҳимларидандир. Ўзбекистон ССР Асосий Қонунининг лойиҳасида, жумладан, ҳаётимизнинг сира ажралмас нормаси бўлиб қолган қоида — меҳнат унумдорлигини оширишда қудратли омиллардан бири — социалистик мусобақанинг умумдавлат аҳамияти қайд қилинган.

Пойтахтимиздаги энг яхши ишчиларнинг зарбдор меҳнати коллективдаги бошқа ўртоқларга илҳомбахш намуна бўлиб қолмоқда.

КАЗАНЦЕВАДАН ЎРГАНИБ

Бухоро ип-газлама комбинатининг тўқувчиси Манзура Ниёзова ўз станоклари комплекти ёнига яна тўртта станок қўшди.

Ёш ишчининг эришган муваффақияти тасодифий ҳол эмас. У бундан тўрт йил муқаддам ҳунар-техника билим юртини тамомлаб чиққанидан кейин Тошкент тўқимачилик комбинатида мамлакатнинг машҳур тўқувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Лидия Казанцева раҳбарлигида ишлаб чиқариш практикасидан ўтди. Комсомол қиз ўтган йили эришган муваффақиятлари учун «Аврора» крейсерида суратга тушишдек юксак бахтга мушарраф бўлди.

— Яқинда устозим Лидия Павловна комбинатимизда бўлди, — дейди Манзура. — Унинг маҳоратдан берган сабоқларини коллектив узоқ вақтгача унутмайди. Лидия Павловна қирқ саккизта станокда ишлаб, қисқа вақт ичида 1713 метр газлама тўқиб чиқарди. Мен ҳозир 28 та станокда ишламоқдаман. Лекин бу— чегара эмас. Маҳоратни бундан буён ҳам ўрганавераман. Лидия Павловна билан мусобақалашиш орзусидаман.

Л. П. Казанцеванинг маҳорат сабоқларидан кейин Бухоро ип-газлама комбинатида Ибодат Туйғунова, Валентина Климова, Ольга Кошкина ва бошқа тўқувчилар хизмат зоналарини кенгайтирдилар.

(ЎзТАГ).

«Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи ва хизматчилари Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасини кенг муҳокама қилиб маъқуллашмоқда. Муҳокама ишчиларнинг ғайратини ошириб, янги марраларни забт этишга чорлаяпти. Ушбу фотолавҳада тасвирланган илғор ишчи Людмила Симонова ҳам шу кунларда ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқда. Ҳозир у кунлик план топшириқларини 140 процентга етказиб бажариш билан бирга шогирди Сабрие Абкелямовага касб сирларини ўргатмоқда.

Р. Загратдинов фотоси.

Бизнинг интервью

„МЕҲНАТ ВЕТЕРАНИ" МЕДАЛИНИ ОЛИШ ҲУҚУҚИ

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газета редакцияларига келаётган хатлар орасида газетхонлар «Меҳнат ветерани» медали кимларга берилади, медаль билан мукофотлаш тартиби қандай, деган саволлар билан мурожаат қилганлар. Шу муносабат билан биз Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари М. М. Мартьяновага бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

— Мария Михайловна, СССР Олий Совети Президиуми 1974 йил 18 январь Фармони билан «Меҳнат ветерани» медалини таъсис этди. Ана шу ўтган давр мобайнида бундай медаллар билан тошкентликлардан неча киши мукофотланди?

— Аввало шуни айтиш керакки. янги медалнинг таъсис этилиши партия ва ҳукуматимизнинг совет кишиларининг меҳнат хизматлари муносиб тақдирланиши тўғрисида кўрсатган яна бир янги ғамхўрлигидир.

Янги медалнинг ўзига хос хусусиятлари бор. Бу медаль ишчи, колхозчи, хизматчининг хўжалик ва маданий қурилишдаги эришган аниқ муваффақиятлари учун эмас. балки уларнинг қариллик пенсиясига чиқишлари олдидан кўп йиллик фидокорона меҳнат фаолиятлари учун берилади. Пенсияга чиқаётганлар орасида бундай кишилар кўпчиликни ташкил этишини айтиб ўтишнинг ўрни бўлмаса керак. Шундай экан, уларнинг ҳаммасини «Меҳнат ветерани» медали билан мукофотлашга тақдим этиш ҳуқуқи берилгандир. Бундай мукофотнинг берилиши меҳнаткаш ёшларни тарбиялашнинг ҳақиқий воситаси бўлиб хизмат қилади. Бу восита ишчи ва хизматчилар меҳнат кўтаринкилиги ва унумдорлигини оширишга хизмат қиляпти, десак муболаға бўлмайди. Буни Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг, Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи, трактор заводининг раҳбарлари жуда яхши тушунадилар. Бу корхоналарда кекса ишчиларга ёшлар иштирокида тантанали вазиятда медаллар топшириш анъана тусини олмоқда. Бу ижобий тажрибани қандай бўлмасин, ҳар тарафлама кенг ёйиш даркор. Ҳаммаси бўлиб Тошкентда ана шу давр мобайнида «Меҳнат ветерани» медали билан 16 мингга яқин ишчи ва хизматчи мукофотланди.

— Марказий матбуотнинг берган хабарига кўра, СССР Олий Совети Президиуми «Меҳнат ветерани» медали билан мукофотлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиб, ана шу медаль билан мукофотлаш ва уни тақдим этиш тўғрисидаги инструкцияга баъзи бир ўзгартишлар киритганлиги маълум. Ана шу ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида нима дейиш мумкин?

— Инструкцияга киритилган асосий ўзгартишлар мукофотга тақдим этиладиган шахслар доирасини кенгайтиришга қаратилгандир. Ана шу инструкциянинг иккинчи моддасида жумладан шундай дейилади: «СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 18 январдаги Фармони эълон қилингандан сўнг қарилик пенсиясига чиққан ишчилар, колхозчилар, хизматчилар «Меҳнат ветерани» медали билан мукофотланишга тавсия этиладилар». Бу низом ўз кучини сақлаб қолган. Лекин унга қуйидагича қўшимча киритилган: «СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 18 январдаги Фармони эълон қилингунга қадар пенсияга чиққан шахслар пенсияга чиққандан кейин ҳам меҳнат фаолиятини давом эттираётган ёки ижтимоий-сиёсий ишларда фаол қатнашаётган бўлса медаль билан мукофотлашга тавсия этилиши мумкин».

Бундан ташқари. инструкциянинг иккинчи моддаси қуйидаги жумла билан кенгайтирилган: «Пенсия ёшига етган бошқа хил пенсия олаётган ва меҳнат фаолиятини давом эттираётган шахслар ҳам кўп йиллик фидокорона меҳнати учун медалига тақдим этилиши мумкин». Шундай қилиб, кексалиги туфайли эмас, балки бошқа асосларга кўра пенсияга чиққан кишилар ҳам «Меҳнат ветерани» медали билан мукофотланишлари мумкин. Бундай ҳолда пенсия ёшига етган ва меҳнат фаолиятини давом эттираётган кишиларгина ана шундай медаль билан мукофотланадилар.

— Медаль билан мукофотлашга тавсия этиш тартиби қандай?

— Медаль билан мукофотлашга корхона, ташкилот, муассаса маъмурияти, меҳнат коллективининг партия ва касаба союз ташкилотлари тавсия қиладилар. Бундай тавсия этиш ана шу ишчи ёки хизматчига кексалиги туфайли пенсия белгилаш билан баравар олиб борилади. Мукофотга номзод маъмурият билан жамоатчилик ташкилотининг қўшма мажлисида муҳокама этилади. Комиссия аъзолари ана шу масалани кўриб чиқаётган пайтларида номзоднинг иш стажинигина эмас, балки унинг меҳнатга бўлган муносабатини кенг миқёсда эътиборга олишлари керак. Медалга тавсия этиш якка тартибда ва группа ҳолида расмийлаштирилади. Бунда ҳар бир кишига қисқача характеристика берилади.

Биз юқорида айтиб ўтган ишлар аҳён-аҳёнда эмас, балки мунтазам равишда олиб борилиши керак. Шу муносабат билан ҳамма жойда пенсия ёшига етган ишчи ва хизматчиларнинг ҳисоботини олиб бориш, мукофотга тақдим этиш билан боғлиқ бўлган ишларни ташкил этадиган масъул ходимларни сайлаш зарур. Бир сўз билан айтганда, корхона, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари, касаба союз ходимлари ўз фаолиятларини бирмунча жонлантиришлари, ветеранларни мукофотлаш тўғрисидаги ҳужжатларни ўз вақтида район Советлари ижроия комитетларига тақдим этишлари керак.

— Газетхонлар маъмурият ветеранни мукофотга тақдим этиш тўғрисидаги ҳужжатларни кўриб чиқаётган пайтда унинг ана шу корхонада кейинги 10—15 йил мобайнида узлуксиз ишлаган бўлиши кераклиги тўғрисида қўшимча талаб киритиши тўғрими, деб сўрашади. Бунга нима дея оласиз?

— Бундай талаб тавсия этишдан бош тортиш учун сабаб бўлолмайди. Кўп йиллик фидокорона меҳнат медаль билан мукофотлашга асос бўлади. Ишчи ва хизматчини медаль билан мукофотлашда унинг сўнгги иш жойида неча йил меҳнат қилганлигидан қатъий назар, бутун меҳнат стажи ҳисобга олинади. Ўзининг кўп йиллик фидокорона ҳалол меҳнати билан «Меҳнат ветерани» медалига сазовор бўлган ҳар бир совет граждани ана шу медаль билан мукофотланади.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. АБДУСАМАТОВ: Мен ўн тўрт йилдан буён 1-автобазада ишлайман. Ўтган йили бир хил касаллик билан икки марта операция бўлдим. Ишхонамдан беш ойлик касаллик варақамга ҳақ тўлашди холос. Қолган беш ойига ҳақ тўлашмади. Шу тўғрими?

Жавоб: Касаллик варақалари бериш ва уларга ҳақ тўлаш тўғрисидаги қоидага биноан СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва ВЦСПС томонидан тасдиқланган махсус рўйхатда кўрсатилган касалликлар билан оғриган ишчи ва хизматчиларгагина сурункасига 11 ойгача касаллик варақаси берилади ва ҳақ тўланади. Бошқа ҳолларда узоқ муддат касал бўлган кишиларга беш ойгача бўлган касаллик варақасига ҳақ тўланади. Бинобарин, корхонангиз касаба союз комитети қонун бўйича иш тутган.

* * *

В. САРБОЕВ: Яқинда менинг ён қўшним уй-жойини ёмон сақлагани учун халқ депутатлари Советининг қарорига кўра судга берилди. Шу тўғрими?

Жавоб: Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси граждалик кодексининг 152-моддасига кўра агар гражданин ўзига қарашли уй-жойни хўжасизлик билан сақласа, унинг бузилишига йўл қўйса, халқ депутатлари маҳаллий Советининг ижроия комитети шу уй-жойни ремонт қилиш учун эгасига маълум муддат тайинлаши мумкин. Агар гражданин узрсиз сабаблар билан лозим бўлган ремонтни бажармаса суд халқ депутатлари район, шаҳар Совети ижроия комитетининг даъвоси бўйича, хўжасизлик билан сақланаётган уйни бепул олиш ва халқ депутатлари маҳаллий Совети фондига топшириш тўғрисида қарор чиқариши мумкин.

* * *

Т. НАБИЕВ: Бош пудратчи ташкилотга бирорта бинони қуриб бериш учун буюртма берган ташкилот қандай ҳуқуқларга эга?

Жавоб: Буюртмачи бажарилаётган ишларнинг ҳажми, қиймати ва сифати лойиҳа ва сметаларга мувофиқ бўлиши устидан контрол ва техникавий назоратни амалга оширади. У истаган вақтида қурилиш ва монтаж ишларининг боришини ва сифатини, шунингдек, фойдаланилаётган материалларнинг сифатини пудратчининг оператив хўжалик фаолиятига аралашмасдан текширишга ҳақлидир.

Ишни бажаришда ёки иш учун фойдаланилган материалларда пудратчининг ёки ёрдамчи пудратчининг айби билан бўлган камчиликлар пудратчининг ўзи томонидан ва унинг ҳисобидан бартараф этилиши лозим.

Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди

Сиёсий адабиёт нашриёти «СССР Қуролли Кучларининг 60 йиллиги» ҳужжатлари ва материаллари тўпламини алоҳида брошюра қилиб босмадан чиқарди. Тўплам КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа кенгашининг Раиси Совет Иттифоқи маршали Л. И. Брежневни «Ғалаба» ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан очилади. Леонид Ильичга «Ғалаба» орденини топшириш вақтида ўртоқ М. А. Суслов ва ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқлар эълон қилинган.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Совет Иттифоқи шавкатли Қуролли Кучлари жангчиларига йўллаган табрикномаси, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали Д. Ф. Устиновнинг Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 60 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда қилган докладі, СССР Қуролли Кучларининг 60 йиллиги шарафига ўтказилган қабул маросимида ўртоқ Л. И. Брежневнинг сўзлаган нутқи ва бошқа материаллар тўпламга киритилган.

(ТАСС).

Фрунзе районидаги «Зарафшон» маҳалласида жамоатчилик асосида ташкил этилган лекторий яхши ишлаб турибди. Унга маҳалла комитетининг раиси, шахсий пенсионер Э. Мирзакаримов бошчилик қилмоқда.

СУРАТДА: маҳалла комитетининг раиси аҳолини навбатдаги лекция кун тартиби билан таништирмоқда.

Р. Альбеков фотоси.

СЎНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ

Жанговар йиллар мадҳи

«Кунлар бўладики, гўё дарахтга кертиб солинган белгидек узоқ йиллар хотирангда сақланади. 1941 йилнинг 15 июни бир умр ёдимда қолди: шу куни мен Коммунистик партия сафига қабул қилиндим... Бу вақтда мен эндигина 30 ёшга қадам қўйган эдим.

Кўкрак чўнтагимда партия билети билан райкомдан қайтар эканман, бир ҳафтадан кейин уруш бошланишини ва ҳаёт ҳар биримизнинг олдимизга «Ватан шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун ҳаёт-мамот жангига тайёрмисан?» деган оддий ва суронли савол қўйишини ҳатто тасаввур ҳам қилолмас эдим...

Тошкент учун ўша йилнинг ёзи ниҳоят иссиқ ва таҳликали келди. Ўртоқларим, дўстларим, биродарларим бирин-кетин урушга жўнаб кетишарди. Ҳаракатдаги армияга юборишларини сўраб ҳарбий комиссариатга мурожаат қилганимдан хабардор бўлган онам кўз ёшларини аранг тутиб, ўша кунлар кўпгина оналар ўз фарзандларига айтганларидек, шундай деди:

— Ўғлим, ожиза бир аёл сифатида, мен билан уйда қолишингни истайман. Матонатли она сифатида эса сенга шундай дейман: бор сенинг жойинг ўша ерда, биродарларинг бўлган жойда!

Раҳмат сенга, азиз онажон! Оқилалигинг, оналик матонатинг, меҳр-муҳаббатинг, саховатинг учун раҳмат сенга!»

Юқоридаги ҳаяжонли дил сўзларини биз истеъфодаги гвардиячи майор, миномёт батальонининг собиқ комиссари, кейинчалик учинчи гвардиячи моторлаштирилган ўқчи бригада партия комиссиясининг ва штаб партия ташкилотининг секретари Дондан Эльбагача бўлган уруш йўлларини босиб ўтган ҳамшаҳримиз Маҳмуджон Йўлдошевич Зуфаровнинг яқинда «Ўзбекистон» нашриёти чоп этган «Гвардиячилар» китобидан келтирдик.

Китоб автор ўзи хизмат қилган 4-гвардиячи кантемировчи танк корпусининг жанговар ишлари, кантемировчи ветеранлар ва уларнинг шонли ворисларига бағишланади. Унда муаллиф Улуғ Ватан уруши йилларида жанг майдонларида жасорат намуналарини кўрсатган халқимизнинг турли миллат фарзандларини фахр ва ифтихор билан тилга олади, қуролдош дўстлари тўғрисидаги илиқ хотиралари билан ўртоқлашади.

«1941 йилнинг кузида, — деб эслайди китоб муаллифи, — қўмондонликнинг топшириғи билан мен энди тузилаётган отлиқ дивизиялардан бирига юборилдим. Бу дивизия комиссари жасур офицер, менинг юртдошим, гражданлар урушининг ветерани, Ленин ордени кавалери, подполковник Маҳмуджон Яҳёбоев эди. Бу ерда, дивизияда, турли миллат фарзандларидан ташкил топган ёш солдатлар билан ишлашимга тўғри келди. Турли характер, турли қисматдаги кишиларга дуч келдим. Бироқ, бу шонли йигитларни бир нарса — Ватанга муҳаббат, унинг душманларига нафрат ҳисси, қўлга қурол олиб Ватанни ҳимоя қилиш учун тезроқ фронтга отланишдек, қизғин эҳтирос бирлаштириб турар эди. Фронтга жўнаб кетар эканмиз биз бир нарсага — муқаддас озодлик урушига кўтарилган халқни мутлақо енгиб бўлмаслигига қаттиқ ишонардик. Ғалабага ишонч, ақл ва тараққиёт тантанаси учун ёрқин кунга умид ҳар доим биз билан ҳамнафас эди...»

Ғалабага ишонч, Ватанга бўлган юксак меҳр ва муҳаббат туфайли бизнинг кўп миллатли мамлакатимиз халқлари немис-фашистларига қарши курашда мисли кўрилмаган буюк ғалабага эришдилар. Ана шу ғалабада М. Зуфаров ўз китобида тилга олган жасур ўғлонлар бор эди. Ҳамшаҳримиз хизмат қилган бригада ҳам, Москва учун бўлган жангларда Ўзбекистондан келган отлиқ дивизия ҳам ўзини ҳар жиҳатдан кўрсатди. Дивизиянинг кўпгина жангчилари фашист босқинчиларини тормор этишда ҳақиқий қаҳрамонлик намуналарини кўрсатишди. Муаллиф китобида Сталинград йўналишидаги қизғин мудофаа жанглари ҳақида, бу жангларда мардлик ва жасорат кўрсатган жангчиларимиз тўғрисида фахр ва ифтихор билан ёзади. Айниқса, младший лейтенант Салмановнинг артиллериячилари Берёзовка қишлоғи яқинидаги жангларда немис танкларини мардонавор қайтариб турди. Салмановнинг ўзи ўт очиб икки зирҳли машинани мажақлади.

Китобнинг «Уруш йўллари», «Коммунистлар, олға!» бобларида ҳам учинчи гвардиячи моторлаштирилган ўқчи бригаданинг Красноармейск шаҳрини эгаллаш учун олиб борган жанглари тўғрисида, бу унутилмас воқеаларда қатнашган кантемировчиларнинг жасорати тўғрисида, Ахтирка учун бўлган аёвсиз жанглардаги қаҳрамонликлар ҳақида, тупроғимизни немис-фашистлардан озод қилиш учун бўлган жангларда ҳалок бўлган ажойиб ватандошларимиз тўғрисида ҳикоя қилинади.

«Курск ёйи жангларида, — деб хотирлайди муаллиф, — гвардиячи кантемировчи коммунистлар ва комсомоллар — лейтенантлар Афонин, Киселев, Гончаров, Синицкий, майор Король, старший лейтенант Ҳайдаров, капитан Умархўжаев, сержантлар Половников, Горячих, Тўрахонов ва бошқалар айниқса ўзларини кўрсатдилар. Бу вақтда бизда ягона бир мақсад: фақат олға босиш, душманни қақшатиш, уни муқаддас еримиздан ҳайдаб чиқариш мақсадигина бор эди. Ҳар бир гвардиячи кантемировчи ана шу фикр-ўй билан яшар эди...»

М. Зуфаровнинг «Гвардиячилар» китобида жангларда тобланган дўстлик, совет жангчиларининг халоскорлиги ҳақида, шон-шуҳратга бой бўлган қаҳрамонлар тўғрисидаги муаллифнинг таассуротлари, фронт мактублари, жанговар сафдошлар билан қилинган суҳбат ва қалб хотиралари жуда ҳам жонли тилда мароқ билан ҳикоя қилинади.

«Мен бундан бир неча йил муқаддам дам олишга чиқдим, — деб ёзади китоб муаллифи. — Аммо мен қўлимни қовуштирганча инсон умрининг тез ўтиши ҳақида мунгли ўйлар сурмоқчи эмас эдим. Бўш вақтим кўпайганда мана шу йиллар садалида дилга тугиб қўйган ишим билан эски ёзувларни титиш, урушнинг жанговар эпизодларини хотирада тиклаш, фронтдаги дўстларимни уларнинг қариндошлари, яқинларини излаш билан шуғулланишим мумкин эди. Биз — Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари ҳеч нарсани унутмаган эдик: ҳамма нарса дилимизда тирик ва равшан яшар эди».

Ҳақиқатан ҳам М. Зуфаров тиниб-тинчиш нималигини билмайди. У ўзининг қадрдон кантемировчилар дивизиясининг ишлари ҳақида, полкдошлари тўғрисида, оталарининг жасорати ҳақида айтиб бериш учун ҳалок бўлган дўстларининг фарзандларини қай йўсинда излаганлари ҳақида ана шу китобда батафсил ҳикоя қилиб беради.

Ҳозирги пайтда ҳам Улуғ Ватан урушининг ветерани Маҳмуджон Зуфаровни пойтахтимиз саноат корхоналарида, олий ўқув юртларида, ҳарбий комиссариатларда, республикамизнинг турли бурчакларида тез-тез учратиш турасиз. У уруш ветеранлари Совет комитети Тошкент секцияси пропаганда бўлими бошлиғининг ўринбосари сифатида кўпгина жамоатчилик ишларини бажармоқда, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида, она-Ватанга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашга жуда катта ҳисса қўшмоқда. Уюштириладиган мароқли кечаларда эса ўзи хизмат қилган 4-гвардиячи кантемировчи корпуснинг жанговар ишлари ҳақида ҳаяжон билан сўзлайди.

Муаллифнинг ўз таассуротлари, фронт мактублари, қалб хотиралари асосида яратилган «Гвардиячилар» китоби босиб ўтилган жанговар йилларнинг ўзига хос мадҳиясидир.

С. ЕДГОРОВ.

Зеболик қоидалари

Аёлларнинг кийиниши ҳақида

Сирасини айтганда кийинишда аёллар анча инжиқ бўладилар, чунки бировга ярашган кийимни менга ҳам ярашаверади, деб ўйлашдан шундай бўлишади. Бу ҳол албатта ярашишнинг қоидаси қандоқ эканлигини билмасликдан келиб чиқади.

«Ярашиқли либос— ҳуснга мос» деган халқ мақоли билан қарағанимизда, кийим кишининг юзи ва танасининг рангига мос ва контраст бўлиши керак. Бу бир қоида. Иккинчи қоида— матонинг ранги сочнинг рангига м о с ёки контраст бўлиши керак. Учинчи қоида — кийим ранги кўзнинг рангига мос бўлиши керак. Тўртинчи қоида — кийим кишини ўраб турган табиатнинг ранго-ранглигига монанд бўлиши керак. Бешинчи қоида — кийим киши бажараётган меҳнатга халақит бермаслиги керак. Олтинчи қоида —кийимнинг гули, тикилиш услуби, фасон ва формаси (хуллас шакли) кийинувчининг семиз ёки озғинлигига, новча ёки бакалоқ (пакана)лигига мос келиши керак. Ана шу қоидаларга амал қилиб тикилган кийим жуда ярашиқ бўлиб, кишини зебо, башанг, қадди-қоматини келишган қилиб кўрсатадики, бу ҳар кимни, ўзини ҳам, атрофдаги одамларнинг кўзини ҳам қувонтиради, кандайдир гўзаллик ва нафосат бахш этиб туради. Акс ҳолда кийган кийимингиз атрофдагиларнинг ғашини келтиради, шароитга мос тушмайди, ўзингизга маъқул тушгани билан бошқалар наздида хунук туюлади.

Бас, шундай экан, аёллар, кийим танлаганларида ана шу қоидаларга риоя этишлари жоиз бўлади. Масалан: оқ юзли, сочи ва қош-кўзлари қора аёлларга оқ рангдаги ва шунинг контрасти қора рангдаги либослар қуйиб қўйгандек ярашади. Қора ва оқ гулли атлас бундай хотин-қизларнинг кўркини янада очиб юборади. Сочи мош-гуруч бўлган аёлларга ҳам бундай кўйлак яхши ярашади. Ўзбекистоннинг табиати, боғроғлари, дала ва водийларида қуёш спектрининг етти хил ранги товланади. Шунинг учун қизил, тўқсариқ, сариқ, яшил, зангори, кўк, бинафша гуллари бор атласдан кўйлак кийган хотин-қизлар кўзга худди ёниб турган оловдек бўлиб ташланади.

Сочи қўнғир, қўйкўз хотин-қизларга жигарранг костюм-юбка, яшил матодан кўйлаклар, шу рангдаги ёки зангори кофталар дуруст бўлади. Нақш олма юзли хотин-қизларга қизил ва пушти рангли газламалардан тикилган ҳар хил либос мос келади ёки тағи оқ, қизил гулли ёки тағи қизил, оқ гулли чит, поплин анча аройиш беради. Ранги буғдойранг ёки сариқ бўлганларга сариқ, тўқсариқ ёки шунга контраст материаллар танланиши керак.

Қорачадан келган аёлларга ҳам сариқ, тўқсариқ кўйлак, кофталар қора ёки жигарранг ёхуд оқ материаллардан тикилган костюм-юбка, демисезон пальтолар ярашиқлидир. Баҳор фаслида олма, шафтоли, олча гулли матодан кўйлаклар кийган хотин-қизлар жуда очилиб кетишади. Кўкаламзор дала ва боғларга борганда яшил, зангори рангдаги устбошлар атрофга мос уйғунлашади.

Бўйи пастак хотин-қизлар узунасига йўл-йўл матодан либос кийсалар барваста кўринадилар. Новчароқ аёллар эса йўл-йўл матони кўндаланг қилиб тикдиришлари керак, шунда улар ўртабўйли бўлиб кўзга ташланадилар.

Озғинроқ хотин-қизлар гули йирик, тўладан келган, ёши бориб қолган аёлларга қора газламадан ёки сариқ, қизил гуллари бор матодан кўйлак ярашмайди. Буларга жигарранг, кўк, тўқ олча ранг материаллардан тикилган кўйлак ярашади.

Тағи осмоний ранг, гуллари оқ нўхатча ёки тағи оқ, гуллари кўк нўхатча газламани олиб қарайлик, бунда нўхатчаси катта-катта бўлса катта аёлларга, майда-майда бўлса ёш қизалоқларга кўйлак тикилса жуда ярашади. Шунингдек озғинроқ хотин-қизлар гули йирик, тўладан келганлари эса майда гулли газмоллар танлашлари керак.

Аёлларнинг бош кийимлари: косинка, рўмоллари уст кийимларини тўлдирувчи деталь ҳисобланиб, ранги асосий кийим рангига мос тушгани яхши. Пойафзалдан қора ва жигарранг туфли, этик, басоножка барча хотин-қизларга ярашаверади. Оқ рангдагилари ҳам шундай. Лекин қизил рангли оёқ кийими фақат ёш қизчалаггагина ярашади, шунингдек кўк рангли пойафзал ҳам катталарга ярашмайди. Агар қўлингиздаги редикул ва сумкачангизнинг рангига пойафзал ранги мос бўлса, унда ярашаверади. Пайпоқлар ҳам оёқ терисининг рангида бўлгани маъқул.

Озғин аёллар тўлароқ кўринаман деб кенгроқ уст-бош кийиши, аксинча тўлароқ хотин-қизлар ихчамроқ кўриниш учун тор либос кийсалар жуда хунук кўринади.

Кўйлак ва юбкаларнинг этаги тўпиққача узун ёки тиззадан бир қарич юқори— калтаси жуда хунук кўринади. Бу стилда тикилган либосларни кийган хотин-қизлар ўтириб туришда, транспортга чиқишда, зиналардан чиқиб-тушишда анча қийналадилар.

Масалан, Баланд бўйли хотин-қизлар ўзларини пастаккина қилиб кўрсатиш учун бошларини олдинга эгиб юрадилар. Мини юбка кийган ҳар қандай қизнинг оёқлари узун бўлиб кўринади, буни улар гўзаллик деб тушунадилар, ҳа майли. Лекин юриб кетаётиб, хиёл олдинга энгашганларида ёки зинапоядан чиқаётганларида қомати лайлакка ўхшаб кетади. Буни сира ҳам башанг кийиниш деб бўлмайди. Этакнинг узунлиги оёқ узунлигининг тенг ўртасига тўғри келиши керак, бу ўрталиқ тиззанинг кўзи ҳисобланади. Шунингдек, енгининг узунлиги бармоқларга етиб турадиган ўрта узун ёки қўлтиқни кўрсатиб турадиган ўта калта бўлмасдан, қўл узунлигининг ярмига тенг бўлиши керак, қўл узунлигининг ярми эса тирсаклар (бу ёзлик кўйлак кофталарда)дир. Қишки, кузги либосларда эса енг узунлиги билакнинг пастигача бўлиши лозим.

Турмушга чиқмаган қизларнинг баланд пошнали туфли кийишлари ҳам хато, соғлиққа зарар қилиб, бел ва тос суякларига зиён етказади. Шунингдек, тағи қалин платформа пойафзал ҳам оёқ суякларини жойидан силжитиб қўйиши мумкин.

Учи учлик туфли кийган аёллар ҳам хато қилишади. Ахир бош бармоқ оёқ панжаларининг ўртасида жойлашган эмаску! Узоқ вақт учи учлик туфли кийган аёлларнинг оёғидаги бош бармоғи иккинчи бармоғи устига мингашиб қолади ва юришда анча азоб беради.

Синтетик материаллар иссиқ иқлимли шароитларда саломатликка зарар эканлиги эндиликда илмий асосланган бўлиб яхшиси ип, ипак, жун каби табиий матолардан кийиниш тавсия этилади. Ёки кўпи билан 50 процент синтетика, 50 процент табиий толадан тўқилганлари танланиши керак.

Хуллас, либос бу танамизнинг уйидир, бинобарин унга бўлган муносабат замонавий кийиниш маданиятига мос тушиши зарурдир.

Карим МАҲМУДОВ.

★ МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

ОТАШИН РЕВОЛЮЦИОНЕРНИ УЛУҒЛАБ

Ўзбек совет адабиётининг асосчиси, революция куйчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 90 йиллиги муносабати билан Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида Ҳамза ижодини ўрганишга бағишланган ҳамзахонлик ўтказилди.

Бу маданий тадбирни Тошкент область партия комитети, Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениеси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Пушкин номли тил ва адабиёт институти ташкил этди.

Йиғилишда филология фанлари доктори, профессор, «Ўзбекистон маданияти» газетасининг редактори Лазиз Қаюмов «Ҳамза ижодининг жаҳон аҳамияти» ҳақида доклад қилди.

Шундан кейин Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Ю. Султонов, И. Султонов, филология фанлари докторлари Ҳ. Абдусаматов, С. Мирвалиев, филология фанлари кандидати Ғ. Мўминов ўзларининг нутқларини Ҳамзанинг драматургияси, прозаси, поэзиясига бағишладилар ва бу жанрларда яратган асарларининг аҳамияти ҳақида гапирдилар.

Ҳамзахонликда Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Назир Сафаров, СССР Давлат мукофоти лауреати, шоир Рамз Бобожон қатнашдилар.

Тошкент оқшомида босилгандан кейин

«Буюртмачи нега сарсон?»

Уй-жойларни табиий газ билан таъминлашдаги сансалорлик ва тартибсизликлар юқоридаги сарлавҳа остида газетанинг 6 февраль сонида берилган материалда танқид қилинган эди.

Шаҳарни газ билан таъминлаш ва газлаштириш бошқармасидан бу масала кўриб чиқилгани ва жойлардаги аҳвол тузатилгани, хонадонлар газ билан таъминлангани маълум қилинган.

«Бу кимнинг эркаси?»

Газетанинг 3 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда 56-маршрутда қатнайдиган автобус шофёри Р. Бурхоновнинг ножўя ишлари танқид қилинган эди.

Олинган жавобда кўрсатилишича, тартибни бузгани ва кўча ҳаракати қоидасига риоя қилмагани учун шофёр Р. Бурхонов ишдан бўшатилди.

«Бўзчи белбоққа ёлчимас»

Шу сарлавҳа остида газетанинг 20 январь сонида босилган материалда Беруний кўчасидаги Сада проездида электр чироқларининг тез-тез ўчиб туриши танқид қилинган эди.

Шаҳар электр тармоқлари корхонасидан олинган жавобда кўрсатилишича, бу кўчадаги линиялар капитал ремонт қилиниб, электр таъминоти яхшиланган.

«Қачон эътибор беришади?»

Газетанинг 20 январь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда уй-жойдан фойдаланиш 52-конторасi хонадонларга сув ва иссиқлик беришда нуқсонларга йўл қўяётгани танқид қилинган эди.

Олинган жавобда кўрсатилишича, ҳозир барча уйларда сув муаммоси ҳал этилган.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

ГАИ АХБОРОТИ

Шота Руставели кўчаси бўйлаб кетаётган ЗИУ—9 1161 номерли 14-маршрутда қатнайдиган троллейбус вагони жуда тиқилинч эди. Шунинг учун ҳам ҳайдовчи Ҳамид Муллаев троллейбусни бекатда тўхтатмади. У троллейбусни Фрунзе район савдо маркази ёнидаги «Театральная» бекатидан 100 метр ўтиб тўхтатди ва йўловчиларни тушира бошлади. Шундан кейин орқадан «қувиб» келаётган йўловчиларни кутмай, троллейбусни ҳайдаб қолди. Бу билан у трамвай, автобус ва троллейбус ҳайдовчилари эшикни ёпиб, сўнг транспортни юргизишлари лозимлиги тўғрисидаги қоидани бузди. Натижада троллейбусга чиқмоқчи бўлган гражданка Л. Шек қўли толиб, тутқични қўйиб юборди ва пиллапоядан троллейбуснинг орқа ғилдираги тагига йиқилиб тушди.

Ҳ. Муллаев йўл ҳаракати қоидаси талабларига риоя қилмаганлиги учун Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автоинспекцияси комиссиясига юборилди.

Жаҳон ойнаси

ШАҲАР МАРКАЗИДА

СОФИЯ. Болгария пойтахтида қуриладиган китоблар уйи лойиҳаси тасдиқланди. Замонавий архитектурага мувофиқ кўп қаватли бино шаҳар марказида қад кўтаради. Унда катта китоб магазини, ёзувчилар ва шоирлар билан китобхонлар ўртасидаги ижодий учрашувлар учун мўлжалланган 150 ўринли зал, кўргазма заллари жойлашади. Энг юқори қаватда китоб дўстларининг клуби ўз эшикларини очади. Бу уйнинг қурилиши шу йил бошланади.

«ШИМОЛИЙ ПЕШТ»

БУДАПЕШТ. Будапештдаги янги районни Шимолий Пешт деб аташга қарор қилинди. 1990 йилга келиб бу районда энг кўп аҳоли бўлиб, ғоят қулай, озода ва кўкаламзор районлардан бирига айланади. Бу ерда бир қанча парк ва хиёбонлар барпо этиш, савдо-сотиқ, маиший хизмат ва умумий овқатланиш корхоналари, спорт комплексларини қуриш мўлжалланмоқда. Район шаҳарнинг бошқа жойлари билан ер усти транспортидан ташқари 2 та метрополитен линияси орқали боғланади.

(ТАСС)

Ҳиндистон нефтчиларининг одимлари

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг нефть ва табиий газ давлат комиссияси материкда ва соҳил бўйидаги сув остида нефть конларини жадал қидириш ва ўзлаштиришга киришди, деди нефть, химия саноати ҳамда минерал ўғит ишлаб чиқариш министри Ҳ. Н. Бахугуна парламентда сўзлаган нутқида. У Бенгал кўрфазида, Гужарат, Ассом штатларида ва Керала штати соҳилларида геология-разведка ишлари бошлаб юборилганлигини таъкидлади. Шу ойда бир группа геологлар Андаман ва Никобар оролларига жўнаб кетадилар, бу ороллар олимларнинг тахминига кўра, истиқболли нефтли районлардир.

Янги конларни қидириш билан бир вақтда илгари ўзлаштирилган конлардан фойдаланиш ҳам кенгайтирилади. Камбей кўрфазида, Бомбай шаҳри районида нефть конини саноат кўламида ўзлаштириш ишлари муваффақиятли олиб борилмоқда.

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқининг нефть саноати соҳасидаги ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Деҳли яқинидаги Матҳура шаҳрида мамлакатда энг катта ҳисобланган нефтни қайта ишлаш заводи, Уттар-Прадеш штатидаги Деҳра Дун шаҳрида пармалаш назарияси ва техникаси институти СССРнинг ёрдами билан қурилмоқда.

Ҳиндистон экономикасининг нефтга бўлган эҳтиёжи йил сайин ўсиб бормоқда. Гарчи Ҳиндистонда «қора олтин»нинг разведка қилинган запаслари 450 миллион тоннага борсада, ҳар йили мамлакатда сарфланаётган нефтнинг учдан икки қисмини четдан сотиб олишга тўғри келмоқда.

Ҳиндистон территориясининг ,45 проценти ҳозиргача ҳам геологлар томонидан текширилмай қолмоқда. Шу сабабли мамлакат ҳукумати қидириш ишларини ҳамда разведка қилинган ресурслардан фойдаланишни анча активлаштириш ва шу асосда ҳозирги ўн йилликнинг охирига бориб бoқ ўзининг нефтга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш вазифасини қўймоқда.

[ТАСС].

КЎП НУСХАДА

ВАРШАВА. «Ксенжка и Ведза» нашриёти босмадан чиқарган китоб «КПСС фаолиятида интернационализм принципи» деб аталади. Китобда КПСС СССРда социализм ва коммунизм қурилишининг ҳамма босқичларида ўтказиб келаётган ленинча принципиал интернационализм сиёсати кўрсатиб берилган. Китобда СССРдаги иттифоқдош ва автоном республикаларнинг социал-иқтисодий ўзгаришларига, КПСС-нинг халқаро майдондаги фаолиятига катта ўрин берилган.

Ливаннинг жанубида яна қизғин жанглар бошланиб кетди. Исроил авиацияси Ливаннинг жанубий районларини, шу жумладан Тир ва Набасия шаҳарларини қаттиқ бомбардимон қилмоқда. Жанубий Ливан районларида жойлашган фаластинликларнинг лагерлари авиация ва артиллериядан қаттиқ ўққа тутилмоқда. Ҳаво ҳужумларида Вашингтон томонидан яқинда Исроилга топширилган Америка самолётлари иштирок этяпти. Ўн минглаб тинч аҳоли ҳовли-жойларини ташлаб, жон сақлашга мажбур бўлмоқда.

Чапдаги суратда исроил авиацияси ҳужумидан яширинишга уринаётган она ва бола; ўнгдаги суратда Исроил қўшинларининг бўлинмалари Ливанга йўл олишмоқда.

ЮПИ—ТАСС фотолари.

ҚАТЪИЙ ЧОРА

КАМПАЛА. Уганда ҳукумати саноат чиқитлари туфайли булғанаётганлигидан, шунингдек ўғринчи овчилар нодир ҳайвонлар билан паррандаларни раҳмсизларча қираётганлигидан тобора ёмон аҳволга тушаётган табиатни сақлаш мақсадида атроф муҳитни муҳофаза қилиш борасида қатъий чоралар кўрмоқда.

Кўрилаётган чоралар туфайли Уганда миллий паркларида жониворлар кўпаймоқда. Ҳозир Кабалига миллий паркининг ўзидагина 14.000 га яқин фил, 13.000 га яқин бегемот, 10.000 га яқин антилопа, 600 дан ошиқ тимсоҳ ва Африка ноёб ҳайвонот дунёсининг кўпдан-кўп бошқа хиллари бор.

(ТАСС).

Л. Шапошникова, тарих фанлари кандидати

Мамлакатлар одамлар одатлар

КУРГДАГИ НИКОҲ МАРОСИМЛАРИ

Мен бу ажойиб ва меҳмондўст мамлакатга келганимдан уч кун ўтгач кург тўйига бориб қолдим. Тўй икки кун давом этди ва иккала хонадонда бир йўла ўтказилди. Иккала хонадон ҳам бадавлат ва таниқли эди. Келин, Рену Кариоппа, Мадопанда оккасидан, куёв Нанайя эса, Натоланда оккасидан эди. Асосий тўй маросими келиннинг уйида ўтказилиши керак эди. Лекин тўйдан олдин ҳар икки хонадонда ҳам муҳим таомиллар бўлиб ўтди. Мен аввал Натоланда оккасида меҳмон бўлиб қолдим.

Окка турли табақа кишиларидан иборат эди. Лекин уларнинг кўпчилиги ўзларига тўқ хонадон эдилар. Оккада плантатор ва адвокатлар, офицер ва бизнесменлар, ўқитувчи ва амалдорлар, майда баққол ва деҳқонлар бор эди. Мен келганимда уларнинг ҳаммаси марказий залда ёғоч скомейкаларда: эркаклар бир томонда, аёллар бир томонда ўтиришарди. Залда муқаддас лампа ёқиб қўйилганди. Мен лампа ёруғида қадимги анъанавий Кургни кўрдим. Қора купья кийган, зар тикилган қизил белбоғларига ханжар қистирилган эркаклар, кургчасига ўралган сари, тик ёқали, узун енгли блузка кийган аёллар. Мен ўзимни Кавказда деб ҳис қилдим.

Тўй либоси — оқ купья кийган Нанайя қариндошлари ва меҳмонлардан ажратилган ўз хонасида ўтирарди. У келишган баланд бўйли йигит эди. Уй олдида машшоқлар куй чалишарди.

Тўйбошининг ишораси билан Нанайя марказий залга чиқди ва муқаддас лампага қараб турди. Шундай қилиб у ўз аждодларига уйланаётганини маълум қилди. Аждодлар маълум қилингандан кейин Нанайя навбат билан ўзидан катта қариндошларининг олдига келиб, энгашиб таъзим қилди ва кафтини уч марта унинг оёқларига тегизди. Қариндошлар уни дуо қилишди. Маросим охирида Нанайянинг онаси, бўйчан орик аёл, ўғлининг бўйнига олтин занжир осиб қўйди. Энди Нанайя келиннинг уйига бориш учун деярли тайёр эди. Мен «деярли» дедим, чунки бу карикмурипа маросими эди. Эртасига яна битта таомил, муҳурта таомили қилинади. Бу «совғалар» таомили эди.

Маросим тамом бўлгандан кейин қариндош ва меҳмонлар жонланишди. Тўйдан олдинги зиёфат бўлиши керак. Зиёфатни аёллар бошлашди, эркаклар эса сабр ва эҳтиром билан ўз навбатларини кутиб туришади. Узун зиёфат столида Нанайянинг онаси бошчилик қилди. У ҳаммани таклиф қилиб, зиёфатни бошлашга буйруқ берди. Стол устига қўйилган банан баргларига мис қозонлардан гуруч сузишди ва унинг устига чўчқа ёғидан қилинган хушбўй карри қуйишди.

Эртасига иккала хонадонда бир вақтда асосий маросим ўтиши керак эди. Мен келиннинг уйидаги маросимни танладим.

Мадапанда оккаси Натоланда оккасига қараганда кўпчилик экан. Эрталабдан бошлаб икки юзтача одам ҳовлига тўпланишди. Бирларининг устида қимматбаҳо жун купья ва олтин ҳошиялик оқ салла бўлса, бошқаси оддий купья кийишган ва анъанавий қизил рўмол ўрашган эди. Мен бу окка аъзолари ҳам турли табақадан иборат эканини тушундим. Бирлари ўз автомобилларида келишган бўлса, бошқалари пиёда келишган эди. Лекин уларнинг ҳаммалари курглар эди. Шунинг учун оддий кийиниб пиёда келганлар ҳам автомобиллик кишилар каби ўзларини эркин тутишарди. Ҳовлида барабан, сибизға ва мис карнай тўй маршини чалар эди. Машшоқлар енгил кийинишгани учун совуқ қотишар, шунинг учун вақти-вақти билан гулханда исиниб олишарди. Тоғлар устида қора булут сузиб юрар ва совуқ шамол эсар эди.

Меҳмонлар ҳамон келишарди, келиннинг отаси мистер Кариаппа уларнинг ҳар бирини ўзи кутиб оларди. Уларнинг кўплари совуқ шамолдан яшириниш учун ичкарига киришар, қизиғи шундаки марказий залга ҳамма — эркаклар ҳам, аёллар ҳам, қариндош-уруғ, меҳмонлар бемалол сиғар эди.

Маросимни бошлаш учун ҳамма нарса тайёр. Муқаддас лампа олдига уч оёқли стул, унинг олдига совғалар солиш учун бўш чамадон қўйилган.

Қум соат шаклидаги дўмбирача тутган тўрт нафар кург чиқиб қўшиқ бошлашди. Бу қўшиқда тўй маросими куйланар эди.

Келин пайдо бўлиши билан маросим бошланди. Келиннинг олдида шам кўтарган қизлар келишарди. Орикқина, қиз болага ўхшаган келин уялиб атрофга кўз ташлар, чўчиётгандек кўринар эди. У қизил сари ўраган, олтин тақинчоқлар таққан, бошига қизил дурра ташлаган эди. Келин уч оёқли стулга ўтирди, ёнига унинг энг яхши, энг ҳурматли кишиси — тоғаси тиз чўкди.

Ҳар бир кургнинг ўз яхши одами бор. Уни «Энг яхши одамсиз, бирорта ҳам тўй, бирорта ҳам маросим ва оилавий тантана бўлмайди, дейишади. Усиз кург ўзини етимдек ҳис қилади. У «энг яхши одам»дан маслаҳат сўрайди, унинг мақтови ва овутишига муҳтож бўлади. «Энг яхши одам»— унинг туғишган тоғаси. Қачонлардир бу тоғли ўлкада она авлоди ҳоким бўлиб, курглар ўз оталарини танимас эдилар. Лекин онасининг ёнида ҳамиша бир эркак— унинг биродари ҳозир-нозир эди. У синглиси ёки опасининг болаларига ғамхўрлик қилар, кўпинча унга оталик қилар эди. Шунинг учун ҳам у «энг яхши одам» бўлиб қолар ва бу одат шу кунгача давом этиб келарди.

«Энг яхши одам» сақичдек қора мўйловини бураб, атрофга виқор билан қараб қўйди. Ҳамма ўз ўрнида, бошлаш мумкин. Келиннинг ёнига гуруч тўлдирилган идиш билан сут солинган кумуш чойнак қўйишди. Мисис Кариаппа, ҳаракатчан ва ёш аёл, биринчи бўлиб қизининг ёнига келди ва билагига қора шиша билакузук— эрга тегиш белгисини тақиб қўйди. Қизига оқ фотиҳа бериб, акасининг ёнида турди. Энди аёлларга— энг яқин қариндошларга навбат келди. Улар келиннинг ёнига келиб оёқ кийимларини ечишди ва идишдан гуруч олиб Ренунинг бош ва елкаларига, тиззасига сочишди. Кейин кумуш чойнакдаги сутдан ичиришди ва унинг ёнига ўз совғаларини — кийим, идиш, безак, конвертда пул қўйишди. Рену бўлса, энгашиб уларнинг оёқларига кафтини текизиб қўярди. Қариндош бўлмаган бошқа аёллар навбат кутиб, индамай туришарди. Улар гуручни келиннинг фақат бошига сепишар, улар ҳам совға беришар эди. Чамадон тўлди, уни олиб бошқасини қўйишди. Ҳаётимда қариндошлар шундай маросимни ўтказишда қандай ёрдам беришларини биринчи марта кўрдим.

Аёллардан кейин эркакларга гал келди. Биринчи бўлиб мистер Кариаппа қизининг ёнига келди. У ҳамма таомилни ўзига муносиб виқор билан жиддийлик билан адо этди. Бошқалар ҳам шундай тарзда таомилни бажо келтирдилар.

[Давоми. Боши газетанинг ўтган сонида]. [Давоми бор].

• *Ҳар тўғрида*

СУВДА 64 КИЛОМЕТР

Брюсселда истиқомат қилувчи 43 ёшли Анри Сюетенс ёшлигида ҳам энг яхши сузувчилардан бири ҳисобланарди. У шу йилнинг январь ойида яна бир шуҳрат таратди. Анри Сюетенс очиқ сув ҳавзасида 24 соат бўлиб, шу вақт мобайнида 64 километр масофани тўхтовсиз сузиб ўтди. Бу сузиш марафонида ҳозир бўлган жуда кўплаб ишқибозлар спортчининг маҳоратига қойил қолдилар.

ҲИСОБНИ ЎРГАНИШЯПТИ

Британия ассоциациясининг катта ёшли кишиларга таълим бериш масалалари бўйича ўтказилган Бирмингем конференциясининг қарори натижаси ҳаммани ҳайратга солди. Аниқланишича, миллионлаб англияликлар оддий арифметика ҳисобини билмас эканлар. Мамлакат шимолидаги қатор шаҳарлар аҳолиси билан бўлган телевизион суҳбат буни янада яққол исботлади. Бир фунт стерлингга қанча етти пенсли почта маркаси сотиб олиш мумкин, деган саволга жавоб берувчиларнинг барчаси янглишди. Конференцияда «Келинг ҳисоблаймиз» деган мавзуда 13 серияли телевизон программа ташкил этиш кераклиги ҳақидаги масала кун тартибига қўйилди. Бу кўрсатув давомида катталар арифметика ва геометрия алфавитлари билан яқиндан танишадилар.

ТИРНАШ МАН ЭТИЛАДИ

Индонезия, Малайзия, Таиланд, Филиппин ва Сингапур мамлакатлари бирлашмасидан ташкил топган Жанубий-Шарқий Осиё давлатлари ассоциациясининг беш мамлакат аъзолари, вакиллари каратэ кураши федерациясини ташкил этиш ҳақида шартнома тузишди. Сингапур янги регионал спорт ташкилотларининг штаб-хонаси этиб тайинланди. Ҳар икки йилда федерациянинг марказий раҳбарлиги бир мамлакатдан иккинчисига кўчиб ўтади. Ташкилот уставини ишлаб чиқиш давомида қатнашган вакиллар қоидани бузган спортчиларга қатъий чора кўрилиши ҳақидаги фикрни қизгин қўллаб-қувватладилар. Жумладан ўйин вақтида рақибининг юзини тирнаб олган спортчи олти ой муддатга мусобақалардан четлаштирилади. Бироқ уставда бошқа аъзоларга шикаст етказган спортчига қандай чора кўрилиши ҳақида ҳеч нарса дейилмаган.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ЧАВАНДОЗЛАР ШАЙЛАНИШМОҚДА

От спорти қадимий тарихга эга. Ўтмишда улоқ чопиш, қиз қувмоқ, кўпкари ўйинлари ҳар қандай йиғинлар, тантаналарнинг кўрки ҳисобланган. Ҳақиқатдан ҳам чавандозларнинг эпчиллиги ва ботирлиги одамларнинг қалбига қувонч бағишлаган. Маҳоратли чавандозлар эл орасида шуҳрат қозонишган.

Кейинги вақтда от спорти билан шуғулланиш иккинчи даражали вазифа бўлиб қолгандек эди. Аммо пахта байрами ва бошқа саналарга бағишланган кунларда ўтказилган тантаналар вақтида чавандозлар кўрсатган маҳорат ва чаққонлик томошабинларнинг қалбига катта қувонч бағишларди. Уларнинг орасида от спорти билан шуғулланишни истовчилар ҳам кўп эди. Шаҳардаги эски ипподромнинг бузиб ташланиши билан қийин муаммо вужудга келди. Бу аслида спортчиларнинг маҳорат ошириш майдонлари йўқ қилинди деган гап эди. Республикамиздаги от заводларида тайёрланаётган зотли отлар бошқа республикаларга жўнатиладиган бўлиб қолди. Ўзбек чавандозларининг маҳорат оширишларига ва уларнинг Бутуниттифоқ мусобақаларида қатнашиш ишларига путур етди.

Шундан кейингина республикадаги масъул ташкилотлар от спортини қайта тиклаш, маҳоратли чавандозлар етиштириш масаласини кун тартибига қўйишди. Дастлабки олиб борилган машқлар ижобий самара берди. Фрунзе шаҳрида бўлиб ўтган от спорти бўйича Бутуниттифоқ мусобақаларида республикамиз терма командаси муваффақиятли қатнашди. Улар кўпкари ўйинлари бўйича ўтказилган кубок мусобақаларида биринчи ўринни эгаллашга мувоффақ бўлишди. Республикамиз терма командаси составида қатнашган чавандоз Рифат Абдураҳмонов «Скафандр» арғумоғида ажойиб маҳорат кўрсатиб СССР Министрлар Советининг катта мукофотини олишга сазовор бўлди.

Ҳозир шаҳримиздаги ипподромда жуда кўп зотли отлар боқилмоқда. Уларнинг кўплари ҳали мусобақаларда қатнашиб, терлагани йўқ. Бу арғумоқларнинг чавандозлари бўлган спортчиларнинг ҳар бирининг олдида ўзига яраша вазифа турибди. Улардан бири Тошкент ипподромининг зоотехниги Рустам Владимирович Самибековдир. Бу чавандоз ҳали йўлга юришни ўрганмасданоқ отга минган эди. Уни отаси отда далага, хашак ўргани, турли маросимларга олиб борарди. Отга меҳр Рустамнинг қалбида ана шу болалик йилларида уйғонганди.

Ўрта мактабни битирганидан кейин у Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг отчилик бўлимига ўқишга кирди. Кейин бир неча йил ўқитувчи бўлиб ишлади. Лекин унинг қалбидаги чавандозликка бўлган меҳр сўнмади. Иш орасида от спорти билан шуғулланишни такомиллаштириб борди. У 500 марта турли мусобақаларда қатнашиб, ғолиб чиқди. Маҳорат ўсиши билан бирга унинг шуҳрати ҳам ошди. Чавандозлик бўйича спорт мастери норматившни бажаришга муваффақ бўлди.

Тошкентлик чавандозлар орасида Рифат Абдураҳмоновни ҳам ҳурмат билан тилга олишади. У ҳозир ўз тажрибаларини ёшларга қунт билан ўргатяпти.

Ҳа, Тошкент чавандозлари ҳозир йирик мусобақаларга тайёргарлик кўришмоқда. Ипподромда ҳозир болалар ва ўсмирлар спорт мактаби очилган. Мактаб ўқувчилари ҳар куни машқ ўтказишиб, от спорти сирларини ўрганишмоқда. Агар сиз ҳам от спорти билан шуғулланишни истасангиз ипподромга келиб, мактабга ёзилишингиз ва маҳорат оширишингиз мумкин.

В. ДАЧКИН.

БАСКЕТБОЛ. Тўп учун кураш.
М. Нуриддинов фотоси.

Мусобақалар хроникаси

Маълумки, Киев армия спорт клуби командаси чет мамлакатда сафарда бўлганлиги учун Марказий «Пахтакор» стадионида бўладиган учрашув 27 мартга қолдирилган эди. «Пахтакор» бу команда билан СССР Кубоги 16/1 финал учрашувларининг дастлабки ўйинини кеча ўтказди. Бошқа командалар эса ўз ва ўзгалар майдонида икки мартадан куч синашиб оранш очиқ қилиб бўлишди.

СССР Кубоги ўйинларининг 8/1 финал учрашувларида курашни давом эттиришни «Арарат» (Ереван), «Шахтёр» (Донецк), «Нефтчи» (Боку), «Заря» (Ворошиловград), «Динамо» (Киев), «Динамо» (Тбилиси), «Қайрат» (Олмаота) командалари қўлга киритишди.

«Пахтакор» ва АСК (Киев) командаларидан қайси бири 8/1 финал учрашувларида қатнашиши шу командалар ўртасидаги такрорий беллашувдан сўнг маълум бўлади.

* * *

Тошкентнинг «Текстильщчик» командаси қизлари учрашувларни яхши ўтказишяпти. Қўл тўпи бўйича биринчи лига аёллар командалари сафида баҳслашаётган ҳамшаҳарларимиз ҳозир пешқадамлик қилишяпти. Улар мамлакат биринчилигининг учинчи турида уч учрашув ўтказиб, барчасида ғалабага эришдилар ва якка пешқадам бўлиб келаётган Краснодарнинг «Урожай» командаси спортчиларига етиб олдилар.

* * *

Даугавпилс шаҳрида эркин кураш бўйича ўсмирлар ўртасида СССР биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Ғолибликни қўлга киритиш учун барча иттифоқдош республикалар, шунингдек, Москва ва Ленинград шаҳарларидан келган 243 спортчи беллашди.

Республикамиз вакилларидан фақат тошкентлик курашчи А. Иброҳимов фахрли шоҳсупага кўтарилишга муваффақ бўлди. 48 килограммгача бўлган оғирликдаги полвонлар билан беллашган ҳамшаҳримиз совринли учинчи ўринни эгаллади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/III да **Князь Игорь** (19.00), 29/III да **Золушка** (12.00), **Риголетто** (19.00), 30/III да **Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак** (12.00), **Аида** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 28/III да **Рўйхатларда йўқ** (19.30), 29/III да **Қалби олов** (12.00), **Ганг дарёсининг қизи** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/III да **Она қизим** (19.30), 29/III да **Она қизим** (12.00). **Гулбаҳор қани?** (19.30), 30/III да **Шаҳзода ва етим қиз** (12.00), **Қўлга тушмаган ўғрими?** (19.30).

КИНО

29 МАРТДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Қасоскор** (катта, зал, кундуз ва кечқурун).

Қасоскор —«ЧАЙКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12, 16, 18.30), «МОСКВА» (11, 14, 17, 20.00), «ДРУЖБА» (10, 11, 12.30, 14.30, 16, 17.30 18.30, 20, 21.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (11.15, 13.30, 16, 18.30, 21.00), «НУКУС» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), «ВОСТОК», «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР
ПРОКАТИ КОНТОРАСИ
ТЕЗ КУНДА
«ЎЗГАЛАР ТАШВИШИДА»
(КЕНГ ЭКРАНЛИ)
НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ
КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА
ЧИҚАРАДИ

Сценарий муаллифлари — Николай РОЖКОВ, Ўлмас УМАРБЕКОВ.

Постановкачи режиссёр— Йўлдош АЪЗАМОВ.

Ролларда: Теша МЎМИНОВ, Ҳамза УМАРОВ, Наби РАҲИМОВ ва бошқалар қатнашадилар.

Марказида партия раҳбари образи ётган картина ҳақида мен кўпдан бери орзу қилардим,— деб ҳикоя қилади постановкачи режиссёр Йўлдош Аъзамов. — Бундан олдинги «Фарғоналик бешовлон», «Ҳайдалган келин», «Блокнот варағи» каби ўз ишларимда мен ҳақиқий коммунистлар, эътиқодли ленинчилар, партия ва халққа хизмат қилишдан бошқа ният ва мақсади бўлмаган кишилар образини яратишга ҳаракат қилиб кўрдим. Бу фильмда мен учун энг асосий нарса район партия комитетининг биринчи ва иккинчи секретарлари— Азиз Қудратов билан Собир Усмонов ўрталаридаги конфликт бўлди.

Районда кўп йиллардан буён амалда раҳбарлик қилиб келган иккинчи секретарь Усмоновнинг шижоаткор, кескин методларига аллақачон кўникиб кетишган. Мана, район партия комитетига янги биринчи секретарь келади, у кўпчиликка тушуниб бўлмас, ғалати одам бўлиб кўринади. Одамларнинг қалби, қувонч ва ташвишларини яхши фахмлай олувчи мактаб ўқитувчисига хос равишда бу секретарь кўпгина «ғаройиб» ишларга қўл уради.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ЭКСКАВАТОР ЗАВОДИГА

қуювчилар, кранчилар, стерженчилар, токарлар, фрезерчилар, пармаловчилар, газ-электр пайвандчилар, ремонтчи-слесарлар, сантехниклар, электр монтёрлар, электр пайвандчилар.

ЕЛҒИЗ КИШИЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

«ТАШГОРОБЪЕДИНЕНИЕ» ТОШКЕНТ ШАҲАР ИХТИСОСЛАШГАН ПАХТА КОРХОНАСИГА
1, 2, 3 класс шофёрлари,

ТОШКЕНТ ЗАРГАРЛИК ЗАВОДИГА
вентиляция-слесарлари (асбоб-ускуналари ремонти бўйича), **асбобсозлар, сантехниклар, токарлар, электр пайвандчилар, темирчилар, фрезерчилар, токарлик, слесарлик ва механика участкаларининг мастерлари, мустаҳкамловчилар, техник-технологлар, инженер-экономистлар, металлурглар, механиклар, омбор мудирлари**

КУЙБИШЕВ РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИГА
ошпазлар, ошхона ишчилари, уборщицалар

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ «УЗГИПРОГАЗ» ЛОЙИҲАЛАШ ИНСТИТУТИГА
газлаштириладиган турар жой бинолари ва газ хўжалиги объектларини иссиқлик билан таъминлашни лойиҳалаштириш учун инженерлар ва техник теплотехниклар, ностандарт ва газ асбоб-ускуналари, приборлари ва арматураларни технологик жиҳатдан текширувчилар, лойиҳачилар.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси. 4-уй;— 3-подъезд. 5-хона — ишга жойлаштириш бўйича марказий ва район пунктлари.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

28 МАРТ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.45 «ВЛКСМ XVIII съезди олдидан». 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Инсон ва қонун». 19.15 Н. А. Римский-Корсаков романсларини СССР халқ артисти И. Петров ижро этади. 19.30 «Ягона дубль». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Автор — В. Дунаев. 20.20 «Бу ҳаммаси унинг ҳақида». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Максим Горький. Хотиралар ва учрашувлар». А. М. Горький туғилган куннинг 110 йиллигига. 23.05 П. И. Чайковский. Виолончель ва оркестр ижроси учун «Рококо» мавзуларига ёзилган вариациялар. СССР халқ артисти Д. Шафран ва Прага филармониясининг симфоник оркестри ижро этади. 23.25 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб— дўстимиз». Кўрсатув Ўзбекистонда болалар ва ўсмирлар китоби ҳафталигига бағишланади. 18.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим— фахрим». 18.50 «Бола бошидан...». 19.15 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.30 «Халқ контроли экрани» (рус). 20.00 Бир актёр театри. Миртемир. «Чанқоқлик». 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Гулчеҳра ёр». Лирик концерт. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Чигит экишни сифатли ўтказайлик». 22.15 «Шонли анъаналар ворислари». «Шамол». Бадиий фильм.

29 МАРТ —ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт» информацион программаси. 9.35 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 9.55 Болалар учун. «Флиппер». Кўп серияли телевизион бадиий фильм (АҚШ). 5 ва 6-сериялар. 10.45 А. Глазунов. «Раймонда» балетига ёзилган куйдан парчалар. 11.00 «Бу ҳаммаси унинг ҳақида». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия. 12.05 «Орлёнок» телестудиясининг концерт зали». 15.00 «Мен бу тупроқни севаман». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.50 «Кумуш кема». Фильм концерт. 16.20 Болалар учун. «Қизил галстук». Бадиий фильм.

17.30 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». Б. Кустодиев. 18.00 «Горнчилар, қаердасиз!». 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Жаҳон халқларининг ижоди». 19.15 «Спортлото» тиражи. 19.25 «Фан оламида». 19.55 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси рус халқ чолғу Академик оркестрининг концерти. 20.20 «Бу ҳаммаси унинг ҳақида». Кўп серияли тевизнон бадиий фильм премьераси. 6-серия. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Диққат, йўл!» Кўрсатувни СССР Ички ишлар министрлиги Давлат автоинспекцияси бошқармасининг бўлим бошлиғи Н. Д Сорокин олиб боради. 22.30 Футбол бўйича кубок эгаларининг кубоги учун. «Динамо» (Москва) —«АУСТрия» (Вена, Австрия). Тбилисидан олиб кўрсатилади. 24.00 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси.

МАКТАБ УҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

11.30 «Кучукчаларнинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм. 7, 8, 9-сериялар. 11.50 «Қувноқ воқеалар». Бадиий фильм. 14.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Баҳор гуллари». 14.40 «Кинокўзгудаги ҳаёт».

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Яшил дўстлар». 18.20 «Миллионлар ленинча университети». «Ривожланаётган давлатлар ҳаётидаги чуқур прогрессив ўзгаришлар ва уларнинг халқаро сиёсати». 18.40 «Ҳаёт каби тирик». 19.10 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.25 Қашқадарё область Чироқчи район «Олтин қўллар» бадиий ҳаваскорлар коллективи ижро этади. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Кўзилатиш кампанияси— масъулиятли давр». 22.15 «Осилсанг баланд дорга осил». Бадиий фильм. 1-серия. 23.20 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбекистон КП Ленин район комитети ва Ленин район халқ депутатлари Совети ижроия комитети 1924 йилдан буён КПСС аъзоси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер **Константин Михайлович РИГИН**нинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловозремонти заводи коллективи заводнинг кекса ходими, 1924 йилдан буён КПСС аъзоси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер **Константин Михайлович РИГИН**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83, қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари— 32-53-10; адабиёт ва санъат— 32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими— 33-81-42.

Р—06802. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Д—1273.